

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

13^E JAARGANG

WOENSDAG 11 APRIL 1928

No. 641

INHOUD.

	Blz.
HET ZEVENDE BEZUINIGINGSVERSLAG I door <i>Mr. E. H. Bisschop Boele</i>	312
De Nederlandsche Katoenindustrie in 1927 I door <i>Joan Gelderman</i>	313
Hoe groot is de omvang der werkloosheid in Nederland? door <i>Dr. Mr. Hugo van Zanthen</i>	315
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Is een saneering van Sovjet-Rusland mogelijk? door <i>Prof. Dr. Hans von Eckardt</i>	316
De nieuwe wet op de sociale verzekeringen door <i>Prof. B. Nogaro</i>	317
AANTEKENINGEN:	
Jaarrede van den Voorzitter der Nederlandsche Reeders-Vereeniging	319
Indexcijfers van groothandelsprijzen	321
Statistisch Overzicht betreffende den economischen toestand van Ned.-Indië	321
BOEKAANKONDIGINGEN:	
Dr. C. Visser: Proeve eener economische beschrijving van het gebied der Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Delft en Omstreken, bespr. door <i>Prof. W. E. Boerman</i>	322
MAANDDIJFERS:	
Productie der Steenkolen-, Bruinkolen- en Zoutmijnen	322
Statistisch Overzicht van den economischen toestand van Nederlandsch-Indië	323
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	
324—330	
Geldkoersen. Bankstaten. Goederenhandel.	
Wisselkoersen. Effectenbeurzen. Verkeerswezen.	

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra.***ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.****COMMISSIE VAN ADVIES:**

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. E. Morasco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbuis; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: *Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.*Redacteur-Secretaris: *S. Posthuma.*Secretariaat: *Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.*

Telefoon. Nr. 3000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruijgeplaatweg.*

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amstêdham, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 6729.*

10 APRIL 1928.

Na de zeer gemakkelijke maandwisseling ontstond er deze week weder meer vraag naar geld. Dit kwam vooral uit bij „callgeld”, dat doorlopend sterk gevraagd bleef en waarvoor regelmatig $4\frac{1}{2}$ pCt. en hooger betaald werd. Particulier disconto was aanvankelijk nog zeer gemakkelijk te plaatsen, maar later werden ook hiervoor geldgevers meer terughoudend; de notering bleef echter vrijwel onveranderd en schom-

melde tusschen $3\frac{1}{16}$ en $4\frac{1}{16}$ pCt. De prolongatie-rente noteerde $3\frac{3}{4}$ pCt.

* * *

Op den weekstaat van de Nederlandsche Bank geeft de post binnenlandsche wissels een stijging van f 4 miljoen te zien. Deze vermeerdering komt geheel voor rekening van den Staat. Nadat er gedurende geruimen tijd geen rechtstreeks bij de Bank geplaatst schatkistpapier in de portefeuille der centrale creditinstelling was voorgekomen is in de afgelopen week een bedrag van f 5 miljoen aan schatkistpromessen rechtstreeks bij de Bank ondergebracht. De beleeningen blijken met f 21,6 miljoen te zijn afgenomen. Het renteloos woorschot aan het Rijk daalde met f 1,1 miljoen.

De goudvoorraad der Bank bleef vrijwel op dezelfde hoogte. De zilvervoorraad nam met f 600.000 af. De post papier op het buitenland bleef onveranderd, terwijl de diverse rekeningen op de actief zijde der balans een stijging van f 1,3 miljoen te zien gaven.

De biljettencirculatie verminderde met f 16,2 miljoen. De rekening-courantsaldi geven een teruggang van f 1,9 miljoen te zien. Het beschikbaar metaalsaldo steeg met f 3 miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt ruim 54.

* * *

De wisselmarkt was weder zeer stil. De stemming was iets flauwer, vooral voor Marken, die van 59.38 tot 59.35 terugliepen. Ook Londen en New York waren meer aangeboden. De koersen bleven echter vrijwel onveranderd. Spanje was weder flauw 41.85 tot 41.70. De overige wissels waren vrijwel in overeenstemming met dollars en ponden.

LONDEN, 7 April 1928.

Deze week was getuige van zeer belangrijke geldverschuivingen in de Londensche markt. In de eerste plaats werden op 2 April door het gouvernement de uitstaande saldi van de op dien datum vervallende 4 pCt. en 5 pCt. National War Bonds afbetaald. Daarentegen moest de markt de finale storting op de nieuwe 5 pCt. schatkist obligaties op 4 April betalen. Beide transacties waren van zeer omvangrijken aard; verscheidene tientallen miljoenen ponden waren benodigd, zoowel voor de afbetaling op 2 April als voor de uitbetaling op 4 April.

De arrangementen waren echter tijdig getroffen, zoodat alles zeer glad afliep. Uit den Bankstaat van Donderdag bleek echter wel, dat de markt haar saldi tot het uiterste heeft moeten gebruiken, daar de „other deposits” tot het ongewoon lage cijfer van 89 miljoen pond zijn gedaald.

Disconto bleef tot dezelfde koersen genoteerd n. l. $4-\frac{1}{16}$, terwijl het meerendeel der zaken à 4 pCt. en voor Juni wissels zelfs iets lager tot stand kwam.

HET ZEVENDE BEZUINIGINGSVERSLAG.

I.

Wie zich uit het Verslag van de werkzaamheden der Bezuinigings-Commissie-Pop over het jaar 1927 een beeld wil vormen van het resultaat van den arbeid dier Commissie, van den stand der bezuinigingsactie, heeft aanvankelijk met uiteenlopende indrukken te kampen. Hij vraagt zich af of hiér een van regeeringswege ingesteld en geïnstrueerd college aan het woord is, dan wel een vrijpostig buitenstaander, die met veel volharding ongewenschte adviezen poogt op te dringen. Hij vraagt zich dan verder af of de bekoring der ambtelijkheid inderdaad zóó sterk is, dat een groot deel van het contact tusschen commissie en regeering (meer dan één derde van het verslag) gewijd behoort te zijn aan de vraag, of de commissie niet voortaan aan een wettelijke regeling haar gezag (en voor hare leden een bezoldigde ambtenaarspositie) zal moeten ontleenen. En ten slotte moet hij, als onbevooroordeeld lezer, zich afvragen of hij, op grond van wat de commissie tot steun daarvoor in haar verslag bijbrengt, met haar tot de sombere conclusie moet komen, dat de begroting voor het jaar 1928 van eenige poging om op de inrichting van den staatsdienst een daadwerkelijke, blijvende bezuiniging toe te passen geen spoor draagt. En deze laatste vraag zal hij allicht de gewichtigste achten, bedenkende dat de commissie, of zij haren grondslag in een wet dan wel in een Koninklijk Besluit heeft, toch haar *doel* zal moeten vinden in verband met de mogelijkheid van een zoodanige conclusie. Hij zal, dunkt mij, oordeelen, dat de inhoud van het schrijven, waarin de commissie hare bovenaangehaalde conclusie tegenover den Voorzitter van den Ministerraad uitsprekt en motiveert, wat aan den mageren kant is, meer stellig van toon, dan rijk aan onweerlegbare argumenten. Zou er wezenlijk over die begroting niet meer, vooral in hooger verband gezien niet meer, niets van algemeener aard zijn op te merken? Dan ware toch wellicht het vertrouwen, dat de Commissie zoo klaarlijk *niet* wil voeden, niet misplaatst? Maar dit positieve vertrouwen, dat de commissie in haar slotsom der regeering geheel en al onrecht aandoet, kan aan den anderen kant de lezing van het verslag onmogelijk als eind-indruk nalaten. In de eerste plaats niet, omdat de beschouwingen der commissie aangaande de begroting al te kennelijk bestaan in enkele losse grepen en zij blijkbaar geen ernstige poging heeft gedaan eruit te halen wat er bij mogelijkheid in kan zitten, en andermaal niet, omdat de regeering, uit de bejegening welke zij de commissie doet ondervinden, zoo in 't geheel niets laat blijken van een neiging om met den arbeid der Commissie mede te leven, van een bereidheid tot medewerking en tegemoetkoming, van een toegankelijkheid voor de gemaakte bedenkingen. Alle strijkages, dat van de zijde der ambtelijke organen aan de Commissie alle medewerking zal worden verleend en dat de Regeering op de samenwerking met de Commissie den hoogsten prijs blijft stellen, kunnen den indruk niet verzwakken, dat de Regeering tegenover haar in de eerste plaats op afweren uit is en dat in negen van de tien gevallen de vermelding in het verslag van de over bijzondere onderwerpen aan de regeering gedane voorstellen moest eindigen met de troosteloze mededeeling „op het einde van het kalenderjaar was hierop nog geen antwoord ontvangen”, of „tot dusver is der commissie niet gebleken, of de regeering met haar advies instemt”.

Het verslag geeft dus niet den indruk, dat op deze wijze belangrijk resultaat zal kunnen worden bereikt. Hierop moge nog even nader worden ingegaan. Aan den eenen kant schijnen de opmerkingen, welke de begroting voor 1928 der Commissie in de pen gaf, niet bijzonder klemmend en zijn zij evenmin bijzonder sterk geadstrueerd. Ten bewijze hiervan diene dit voorbeeld. De commissie merkt op: „Bij het

Rijksontwateringsbureau, welks opheffing als Rijksinstelling, wij blijven voorstaan, zijn in den loop van 1927 weder 2 landbouwconsulenten werkzaam gesteld, terwijl een Rijksbijdrage in de kosten van ontwateringswerken van f 340.000.— voor 1928 voorzien wordt”. Het antwoord der regeering luidt daarop: „Dat bij het Rijksontwateringsbureau 2 landbouwconsulenten zouden zijn werkzaam gesteld, berust op een misverstand, hierdoor ontstaan, dat om aan een wensch van de Rekenkamer te voldoen, de jaarwedde van deze ambtenaren van het traktementsartikel naar den hierbedoelden post zijn overgebracht. Vermeerdering van uitgaven heeft daardoor niet plaats gehad. Hetzelfde geldt voor den post van f 340.000.—, welke tot dusver onder het artikel voor werkverschaffing voorkwam, doch, daar het geld in werkelijkheid voor productieve ontwateringswerken wordt aangewend, meer onder den hierbedoelden post thuishoort”.

Bij deze gedachtenwisseling valt tweeërlei op te merken. Dat bij het Rijksontwateringsbureau in 1927 2 landbouwconsulenten zijn werkzaam gesteld, gelijk de commissie opmerkte, berust *niet* op een misverstand, hetgeen blijkt uit de toelichting op begrotingsartikel No. 106 waarin deze tewerkstelling met zooveel woorden vermeld staat. De commissie wil blijkbaar met hare opmerking te kennen geven, dat zij, aan hare bekende bezwaren tegen de handhaving van het Rijksontwateringsbureau vasthoudende, de tewerkstelling in het afgelopen jaar van nieuwe ambtenaren aan dat bureau als een vooral uit het oogpunt van bezuiniging onjuisten maatregel moet wraken. Het antwoord der regeering, dat de betrokken begrotingspost voor 1928 niet een voor dat jaar nieuwe maatregel maar een verschuiving van comptabelen aard beteekent, gaat aan de kern van het bezwaar der commissie geheel voorbij. Niettemin neemt de commissie met dit antwoord blijkbaar genoegen. Daarentegen is hare opmerking over de Rijksbijdrage voor ontwateringswerken erger dan een misverstand, immers een bewijs dat de begrotingsstukken met onvoldoende aandacht zijn bestudeerd. De verhooging van deze bijdrage ten koste van den post voor werkverschaffing staat in de Memorie van Toelichting tot Hoofdstuk V uitdrukkelijk vermeld en gemotiveerd, zoodat er voor de commissie toch waarlijk geen reden was om over die verhooging te vallen. Als slotsom van dit alles zou men de commissie willen aanbevelen, dat zij zich niet bepaalt tot een oppervlakkige kennisneming van de stukken welke haar aanleiding geven tot kritiek op het regeerbeleid en zich onthoudt van andere dan werkelijk rake aanmerkingen, maar dat zij zich aan den anderen kant dan ook niet tevreden laat stellen met een geheel onvoldoende antwoord op haar bezwaren.

Het werk der commissie schijnt in zoverre, aangaande op wat zij zelve daaromtrent openbaart, niet vrij van onvolkomenheden. Wat nu de antwoorden der regeering betreft, de toon daarvan varieert van neerbuigende welwillendheid, over ongeduldige korzeligheid, tot oprechte onhebbelijkheid. Wie houdt van proza, dat als een man op hem afkomt, zal een zeker behagen kunnen scheppen in het schrijven van den Minister-president van 27 December 1927, aangehaald op pagina 28/29 van het verslag; wie daarentegen de voorkeur geeft aan meer bedekte grofheid, geniete de terechtwijzing op een opmerking welke de commissie den euvelen moed had te maken over de kostbaarheid onzer universiteiten, welk antwoord als staaltje moge worden geciteerd: „De hooge kosten van het universitair onderwijs hier te lande, waarop Uwe commissie opnieuw de aandacht vestigt, hebben reeds meermalen de aandacht getrokken. Dat beperking in dit opzicht een langdurige voorbereiding vordert, zal ook Uwen Voorzitter, als lid der Commissie voor het Groningsch Ziekenhuis zijn gebleken, welke Commissie, naar de Regeering meent te weten, reeds geruimen tijd met de reorganisatie van dit

bescheiden onderdeel van het universitaire onderwijs bezig is, zonder nog tot een resultaat te zijn gekomen."

Dat de Commissie zich deze antwoorden, welke men geneigd zou zijn onbeschaamd te noemen, laat welgevallen zonder verder voor de eer te bedanken, moge worden gewaardeerd als een blijk van toewijding aan een ondankbare taak. En men zal dit alles gemakkelijke lectuur kunnen achten, totdat men terugkomt in den nuchteren gedachtengang, dat toch deze Commissie welbeschouwd niet is ingesteld om als bron van vermaak te dienen en dat het eigenlijke doel wel nimmer bereikt zal worden, zoolang men zijn krachten uitput in een dergelijke vernuftige maar onvruchtbare dialectiek. En dan overheerscht tenslotte de indruk, dat, hoezeer wellicht de bezuinigingscommissie niet met al hare wenken en opmerkingen den spijker op den kop raakt, — hetgeen naar mij voorkomt, en nader besproken moge worden, in het bijzonder het geval is met de voorstellen terzake van een wettelijke regeling van het bezuinigingsapparaat — de Regeering tegenover haar niet de juiste houding en den juiste toon weet te treffen en al te zeer schijnt te vergeten, dat haar door de Commissie geen lastige, ongevraagde raad wordt geboden, maar dat deze Commissie een uitvloeisel is van haar eigen bezuinigingsdrang en haar bijstaat in hetgeen zij zelve in de eerste plaats zegt voor te staan.

In een tweede artikelje enkele beschouwingen over het denkbeeld, het bezuinigingswerk op wettelijke basis te stellen.

(Slot volgt.)

Mr. E. H. BISSCHOP BOELE.

DE NEDERLANDSCHE KATOENINDUSTRIE IN 1927.

I.

Over het algemeen zullen de resultaten van de textiel fabrieken, die zich in ons vaderland met de verwerking van ruwe katoen bezig houden, in het afgelopen jaar niet onbevredigend zijn geweest. Gedeeltelijk zal dit te danken zijn aan de langzame opleving, die wij in de laatste jaren in het zakenleven hebben meegemaakt, doch voornamelijk zal men de oorzaak moeten zoeken in de lage katoenprijzen gedurende de eerste helft van 1927. Ten gevolge van de groote Amerikaanse katoenoogst 1926/27 waren prijzen van ruwe katoen in het laatste kwartaal van 1926 namelijk zeer sterk gedaald en in de eerste maanden van 1927 fluctueerde deze prijs tusschen 13 en 14 Am. cents per lb. In het voorjaar trad een geleidelijke stijging in, zoodat tegen einde Juli een prijs van circa 20 cents bereikt werd, welk prijsniveau zich, behalve eenige tijdelijke haussebewegingen in Augustus en September, in verband met minder gunstige oogstberichten, tot het einde van 1927 ongeveer bleef handhaven. Door deze zeer lage prijzen van ruwe katoen in het eerste halfjaar konden fabrikanten hun noteringen zeer belangrijk reduceeren en bleken koopers, zoowel hier te lande als ook in het buitenland, wel bereid flinke orders te plaatsen, terwijl de afneming der gekochte goederen in vele gevallen nog gestimuleerd werd door de geregelde stijging van den grondstofprijs. De meeste fabrieken hebben dan ook in het afgelopen jaar geregeld kunnen doorwerken, terwijl in enkele speciale soorten manufacturen voor het binnenland de vraag zelfs grooter bleek dan het productievermogen der betrokken fabriekanten.

Over het algemeen is de binnenlandsche vraag beter geweest dan die voor export; op vele overzeesche markten ondervond men wel degelijk den nadeeligen invloed van den onbevredigenden toestand in de Engelsche katoenindustrie, terwijl op Java de Japansche concurrentie niet alleen hevig bleef, doch het groote aanbod van deze Japansche manufacturen dikwijls een beletsel was voor zelfs een geringe prijsverbetering der Europeesche manufacturen, zoodat de marges ook voor goed ingevoerde merken, niettegenstaande de

kleine voorraden, in vele gevallen onbevredigend bleven.

Wat den toestand in Lancashire betreft, deze bleef, speciaal voor de fabrieken, die Amerikaansche katoen verwerken, nog zeer ongunstig en dit is ook geen wonder, als men de Engelsche uitvoeren van manufacturen van 1913 vergelijkt met het beste jaar na den oorlog, dat tot nu toe 1925 is geweest. G. W. Armitage komt daarbij in de „Manchester Guardian" in veelvoud van millioen yards tot de volgende getallen:

	1913	1925
Uitvoer uit Engeland naar Europa en het nabije Oosten.....	867	1.008
Amerika	907	723
Afrika	721	756
Australië	211	204
	2.706	2.691
Het Verre Oosten	4.369	1.946
	7.075	4.637

Hieruit blijkt wel, dat feitelijk alleen de uitvoer naar het Verre Oosten sterk verminderd is en als men rekening houdt met de industrialisatie van Azië als een blijvend verschijnsel, zal men tevens begrijpen, dat deze vermindering niet van tijdelijken aard zal zijn. De vooruitzichten voor die fabrieken in Lancashire, die zich vóór den oorlog speciaal hebben bezig gehouden met de vervaardiging van stapelartikelen voor de markten in Engelsch-Indië, China, Nederlandsch-Indië, enz., zijn dan ook verre van gunstig en men moet al heel naïef zijn als men verwacht, dat bij een verlaging van de productie-kosten in Lancashire alle weverijen weer vol zullen kunnen werken en de uitvoer naar deze landen weer spoedig tot het niveau van 1913 zal stijgen. De ongunstige toestand in Lancashire beperkt zich dan ook hoofdzakelijk tot deze weverijen en de spinnerijen, die de daarvoor benoedigde garens spinnen, terwijl in verschillende andere takken van de zoo uitgebreide katoenindustrie in het Manchester-district de toestand veel minder onbevredigend is. Om deze reden was de drang tot loonsverlaging, gedeeltelijk gecompenseerd door een langere werkweek, verre van eenstemmig en de Spinners-Federation, die onlangs een dergelijk, trouwens zeer ingrijpend, plan opperde, heeft dit waarschijnlijk bij gebrek aan steun uit alle kringen der betrokken werkegevers, niet kunnen handhaven.

Het spreekt vanzelf, dat een onbevredigende toestand in de Engelsche katoenindustrie steeds een terugslag geeft op den toestand dezer industrie in andere landen en het is zeker te hopen, dat de pogingen tot verbetering, die daar thans wel zeer actueel zijn, op den duur succes zullen hebben. Men zal dan echter wel zeer ingrijpende maatregelen moeten nemen, vooral wat in- en verkoop betreft, en zich vooraf moeten vergewissen van de medewerking van alle betrokken fabrieken. Bij de thans gevolgde systemen profiteerden meestal alleen die fabrieken, die buiten de combinaties bleven en dit is ook een der redenen geweest van de mislukking der „American Yarn Association". Ook zal men meer verticale combinaties moeten vormen, waardoor het aantal tusschenpersonen vermindert, dat daar wel heel belangrijk is. Het is thans niet de tijd om verder op dit onderwerp in te gaan, doch waar op de meeste overzeesche markten onze vaderlandsche katoenindustrie zeer sterk moet concurreren tegen de Engelsche industrie, is het duidelijk, dat eventuele maatregelen, die in Lancashire genomen zullen worden, wel degelijk van grooten invloed kunnen zijn op de exportmogelijkheden van onze Nederlandsche industrie.

Wat het verbruik van ruwe katoen en garens hier te lande betreft, uit de cijfers voor 1927 blijkt wel, dat dit verbruik vrij belangrijk grooter is geweest dan in de beide voorgaande jaren. Gedeeltelijk heeft dit zijn oorzaak in de vrij groote uitbreidingen van onze katoenspinnerijen, terwijl ook het aantal weefgetouwen in de laatste jaren geleidelijk is toegenomen, doch verder zal men ook wel mogen aannemen, dat de in-

dustrie waarschijnlijk beter bezet is geweest dan in het voorafgaande jaar.

De invoer van ruwe katoen in Nederland bedroeg nl. in:

1927:	KG.	Ter waarde van:
Noord-Amerikaansche..	35.296.000	f 36.871.000
Engelsch-Indische	5.919.000	" 4.735.000
Egyptische	25.000	" 35.000
Ned. Oost-Indische....	55.000	" 39.000
Diverse soorten	787.000	" 952.000
Totaal 1927	42.092.000	f 42.632.000
1926	36.689.000	" 39.048.000
1925	34.135.000	" 48.560.000

en van katoenafval en linters:

Katoenafval.		
	KG.	Ter waarde van:
Duitschland	7.831.000	f 2.356.000
Engeland	2.883.000	" 939.000
België.....	2.857.000	" 817.000
Frankrijk	1.700.000	" 609.000
Vereenigde Staten ...	713.000	" 220.000
Keizerrijk Indië	618.000	" 158.000
China	326.000	" 92.000
Japan met Korea	195.000	" 38.000
Spanje	86.000	" 55.000
Totaal 1927	17.322.000	f 5.325.000
1926 (incl. linters)	16.117.000	" 6.293.000

Linters.		
	KG.	Ter waarde van:
Vereenigde Staten	2.225.000	f 940.000
Duitschland	88.000	" 36.000
Totaal 1927	2.363.000	f 999.000

De afzonderlijke specificatie voor linters is voor 1927 door het Centraal Bureau voor de Statistiek ingevoerd op verzoek van de belanghebbende fabrikan-ten. De totale invoer van katoenafval en linters is 3½ miljoen KG. groter dan in het voorafgaande jaar, terwijl de uitvoer slechts 1,3 miljoen KG. vermeerderde, zoodat men wel mag aannemen, dat met de belangrijke uitbreiding der katoenspinnerijen in Twente ook de capaciteit der afvalspinnerijen vergroot is.

Er werd van bovengenoemde grondstoffen uitgevoerd:

1927	KG.	Ter waarde van:
Ruwe katoen ..	230.000	f 200.000
Katoenafval ..	8.443.000	" 4.418.000
Linters.....	21.000	" 8.000

van welken afval resp.

6.184.000 KG. naar Duitschland
1.245.000 " " Frankrijk
417.000 " " België
343.000 " " Engeland
119.000 " " Polen, Dantzig

werd gezonden.

De invoer in Nederland van katoenen garens bedroeg:

1927	KG.	Ter waarde van:
Ruwe, ongetwijnde garens....	30.992.000	f 39.108.000
Gebleeke of geverfde ongetwijnde garens	1.035.000	" 1.372.000
Getwijnde garens, 2-draads ..	1.860.000	" 3.620.000
" " , meerdraads ..	617.000	" 1.377.000
Totaal 1927	34.504.000	f 45.477.000
tegen in 1926	30.715.000	" 44.239.000
en in 1925	35.246.000	" 64.943.000

waarvan uit:

Engeland....	22.983.000 KG. tegen 20.482.000 KG. in 1926
Frankrijk ..	5.259.000 " " 35.000 " " "
Duitschland .	3.852.000 " " 7.779.000 " " "
België	2.134.000 " " 1.209.000 " " "
Zwitserland .	105.000 " " — " " "
Tsj.-Slowakije	53.000 " " 124.000 " " "
Oostenrijk ..	23.000 " " — " " "

De invoer van katoenen garens uit Frankrijk was zeer belangrijk en vond hoofdzakelijk zijn oorzaak in den ongunstigen toestand in de Fransche katoenindustrie gedurende de zomermaanden van 1927. De productie der spinnerijen daar te lande bleek toen veel te

groot voor de behoefte der weverijen, die vrij algemeen korter werkten, zoodat er een groot surplus aan katoenen garens ontstond. Men heeft dit toen best mogelijk naar het buitenland verkocht, gedeeltelijk in Nederland, doch ook in Duitschland niettegenstaande de vrij hooge invoerrechten, die daar op katoenen garens worden geheven. Het is duidelijk, dat een hoeveelheid van ruim 5 miljoen KG. katoenen garens, die hoofdzakelijk in enkele zomer- en herfstmaanden is ingevoerd, een grooten invloed op de binnenlandse prijzen moet hebben gehad en dat daardoor de spinmarge voor de Nederlandsche spinnerijen gedurende die maanden zeer ongunstig is geweest. Dergelijke geforceerde invoeren, die men misschien met den naam van „dumping” zou kunnen betitelen, komen periodiek voor, niet alleen uit Frankrijk, doch soms ook uit België, dikwijls uit Duitschland en af en toe uit Tsjecho-Slowakye. Onnoodig te zeggen, dat de weverijen, waaraan geen spinnerij verbonden is, dikwijls van deze invoeren profiteeren, daar dergelijke garens, die geen geregelde markt hebben, en in elk geval verkocht moeten worden, in den regel van de hand worden gedaan tegen prijzen, die vrij belangrijk beneden het normale prijsniveau liggen.

De uitvoer van katoenen garens heeft in 1927 bedragen:

	KG.	Ter waarde van:
Ruwe, ongetwijnde garens....	1.584.000	f 1.804.000
Gebleeke of geverfde ongetwijnde garens	838.000	" 1.526.000
Getwijnde garens, 2-draads ..	181.000	" 421.000
" " , meerdraad ..	27.000	" 63.000
Totaal	2.630.000	f 3.814.000
tegen in 1926.....	2.291.000	" 3.997.000
en in 1925	3.016.000	" 6.946.000

Van deze uitgevoerde ongetwijnde, ruwe garens waren bestemd voor:

Argentinië.....	304.000 KG. tegen 295.000 KG. in 1926
Duitschland	593.000 " " 338.000 " " "
Engeland	582.000 " " 361.000 " " "

Groote fluctuaties kwamen in dezen uitvoer, die hoofdzakelijk uit gove nummers, gesponnen van afval en Indische katoen, bestaat, niet voor.

Bovendien bedroeg de uitvoer van naaigarens:

505.000 KG. ter waarde van f 1.669.000
tegen in 1926 356.000 " " " " 1.290.000
" " 1925 204.000 " " " " 880.000

Deze uitvoer neemt in de laatste jaren geregeld toe.

Het invoersaldo heeft dus in 1927 bedragen:

	Ton	Ter waarde van:	Ton
Ruwe katoen ..	41.352	f 42.432.000	tegen 36.132 in 1926
Katoenafval....	8.879	" 907.000	" 8.951 " "
Linters.....	2.342	" 991.000	" " " "
Katoenen garens	31.874	" 41.663.000	" 28.424 " "

Aan manufacturen is in 1927 nog ingevoerd:

	KG.	Ter waarde van:
Ongebleekte, voor drukkerij en ververij.....	1.053.000	f 2.742.000
Andere ongebl. manufacturen..	2.982.000	" 7.361.000
Gebleeke " ..	309.000	" 1.343.000
Geverfde " ..	2.812.000	" 12.875.000
Bedrukte " ..	697.000	" 3.171.000
Bontgeweven " ..	223.000	" 794.000
Totaal 1927	8.076.000	f 28.286.000
tegen in 1926	6.211.000	" 24.109.000
en in 1925.....	7.183.000	" 31.554.000

waarvan uit de volgende landen:

Engeland	5.633.000 KG. tegen 3.806.000 KG. in 1926
België.....	1.033.000 " " 1.073.000 " " "
Duitschland ..	738.000 " " 651.000 " " "
Frankrijk	259.000 " " 301.000 " " "

Deze invoer van diverse soorten manufacturen is vrij normaal en alleen groter voor de beide eerste posten, bijna uitsluitend uit Engeland afkomstig, waarvan over 1927 ruim 4 miljoen KG. werd ingevoerd tegen 2,4 miljoen KG. in 1926. Hieruit blijkt dus wel, dat zoowel voor de bleekerijen als ook voor de drukkerijen en ververijen gedurende 1927 meer

ruw doek uit Engeland werd ingevoerd dan in het voorafgaande jaar.

De uitvoer van katoenen manufacturen heeft in 1927 bedragen:

	KG. netto gewicht	Ter waarde van:
Ongebleekte manufacturen.	1.914.000	f 3.370.000
Gebleekte „	14.767.000	„ 44.140.000
Geverfde „	3.261.000	„ 9.825.000
Bedrukte „	2.527.000	„ 13.712.000
Bontgeweven „	6.219.000	„ 23.020.000
Totaal 1927	28.688.000	f 94.067.000
tegen in 1926 ..	26.516.000	„ 94.750.000

terwijl nog aan katoenen dekens werd uitgevoerd:

In 1927	8.827.000 KG.	ter waarde van	f 10.286.000
„ 1926	7.383.000 „	„ „	„ 9.768.000

Gedeeltelijk zal deze grotere uitvoer een gevolg zijn van den grooteren invoer van de bovengenoemde ongebleekte manufacturen. Indien men dus rekening houdt met het grootere verbruik van ruwe katoen en garens gedurende 1927, zou men daaruit kunnen concluderen, dat de binnenlandsche afzet van manufacturen in het afgelopen jaar eveneens grooter moet zijn geweest. Dit zal t.z.t. blijken uit de statistiek van voortbrenging en verbruik, die over de katoennijverheid jaarlijks door het Centraal Bureau voor de Statistiek wordt gepubliceerd. Uit de in December 1927 gepubliceerde statistiek over 1926 blijkt o.a., dat het verbruik van garens en dus ook de productie der Nederlandsche katoenindustrie over 1926 kleiner is geweest dan in 1925, een veronderstelling, die door schrijver dezes reeds in zijn overzicht over deze industrie in 1926 was vermeld.¹⁾

(Slot volgt).

J. G.

HOE GROOT IS DE OMVANG DER WERKLOOSHEID IN NEDERLAND?

In de rede, die Dr. F. G. Waller als voorzitter van het Verbond van Nederlandsche Werkgevers heeft uitgesproken op de algemeene ledenvergadering, gehouden 30 September 1927, heeft hij de globale berekening gemaakt, dat er in ons land een werkloosheid zou zijn, „gelijkstaande met den arbeid van 80.000 man” (blz. 6 van die rede). Dr. Waller komt tot dit getal door het indexcijfer der werkloosheid, dat de laatste paar jaren om de 8 schommelt, toe te passen op het aantal industriele arbeiders, dat ons land telt, zijnde ongeveer 1.000.000.

Hij noemt echter zelf reeds dit getal onbetrouwbaar, omdat hij alleen industriele arbeiders als grondslag der berekening heeft genomen. Inderdaad heeft het indexcijfer betrekking op nog enkele andere categorieën, als landbouw, visscherij, verkeerswezen, enz. Doch bovendien is dit indexcijfer, dat alleen voor georganiseerde arbeiders geldt, ongetwijfeld hooger dan een indexcijfer der werkloosheid van ongeorganiseerde arbeiders zou zijn. Dat dit althans voor Amsterdam het geval is, blijkt uit het „Rapport der commissie van onderzoek naar den omvang en de feitelijke beteekenis der werkloosheid te Amsterdam” (men vergelijkte bijv. de cijfers van blz. 55 met die van blz. 19). Het is daarom duidelijk, dat men geen berekening mag gronden op een combinatie van het indexcijfer en het totale aantal industriele arbeiders.

Ook in het genoemde Amsterdamsche rapport vindt men een berekening van het aantal werklozen in ons land op de bladzijden 20 en 21. Deze berekening neemt het gemiddelde van twee op verschillende wijze berekende getallen, waarvan het eene zeker te laag, het andere zeker te hoog is. Zoo komt het rapport tot een werkloosheid van pl.m. 110.000 werknemers, met een maximum van 200.000 en een minimum van 75.000.

Echter, ook deze berekening komt mij onjuist voor. Men neemt het gemiddelde tusschen de hoogste en de laagste getallen, „onderstellende, dat de juistheid ongeveer in het midden kan liggen”. Daar de getallen veel van elkaar verschillen, is de mogelijkheid open-

gelaten voor groote fouten, als de juistheid eens niet precies in het midden ligt. Ik meen, dat daarom ook deze berekening niet voldoende betrouwbaar is.

Echter geloof ik, dat op grond van cijfers uit het Amsterdamsche rapport en uit enkele andere met vrij groote juistheid het totale aantal werklozen in ons land te berekenen is.

De bevolking van Nederland is pl.m. 10 maal zoo groot als die van Amsterdam. Vergelijkt men de resultaten van de beroepstelling van 31 December 1920 voor Nederland, gepubliceerd in de Jaarcijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek, met die voor Amsterdam, gepubliceerd in de statistische mededeeling van het Bureau van Statistiek der Gemeente Amsterdam no. 77, over „De resultaten der volks- en beroepstelling van 31 December 1920 voor Amsterdam”, enz., dan ziet men, dat het aantal personen, werkzaam in beroepen, waarvan de werkloosheid gecontroleerd wordt, in Nederland ook pl.m. 10 maal dat in Amsterdam bedraagt.

Het aantal leden van werkloosheidskassen, van wie de werkloosheid is nagegaan, bedroeg in Nederland in 1926, volgens het Maandnummer van 1927 van het Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek, blz. 369, 285.486. Het aantal leden van werkloosheidskassen te Amsterdam bedroeg, volgens de opgave op blz. 55 van het Amsterdamsche werkloosheidsrapport, op 31 December 1925 37.071; op 31 December 1926 38.331. Ik neem nu aan, dat het gemiddeld aantal leden van werkloosheidskassen te Amsterdam in 1926 het gemiddelde van die beide getallen of 37.701 bedroeg. In het geheele land waren dus 7,6 maal zooveel leden van werkloosheidskassen als in Amsterdam. Naar evenredigheid van het aantal arbeiders zijn er dus in Amsterdam meer georganiseerden dan in Nederland; 13,2 pCt. in plaats van 10 pCt.

Het aantal georganiseerde werklozen in Nederland in 1926 bedroeg volgens het Maandschrift gemiddeld 24.865 per week, of 8,7 pCt. van alle arbeiders, van wie de werkloosheid is nagegaan. In Amsterdam is het werkloosheidspercentage der georganiseerden in 1926 gemiddeld 11,6 pCt. geweest, zooals men kan vinden op blz. 55 van het Amsterdamsche rapport; er waren dus in Amsterdam in 1926 gemiddeld 4374 werkloze leden van kassen. In het geheele land waren dus 5,7 maal zooveel georganiseerde werklozen als in Amsterdam. In plaats van 10 pCt. waren er dus 17,6 pCt. van alle georganiseerde werklozen in Amsterdam.

Doch de beteekenis van het te Amsterdam ingestelde onderzoek berust hierop, dat men het heeft trachten uit te breiden tot alle werklozen, terwijl de officieele statistieken zich alleen met de georganiseerde bezig houden. Men heeft daartoe aangeteekend, hoeveel van de werkzoekenden aan de Arbeidsbeurs zelf verklaarden werkloos te zijn. Het totale aantal ingeschrevenen geeft immers niet het aantal werklozen weer, daar velen van hen alleen maar van betrekking wenschen te veranderen. De tabel op blz. 55 van het Amsterdamsche rapport geeft aan, dat het gemiddeld aantal werklozen per maand in 1926 12.919 bedroeg. Dit getal is dus 3 maal zoo groot als dat van de werkloze leden van kassen.

Van deze gegevens uitgaande kunnen we nu het werkelijke aantal werklozen in Nederland berekenen.

In Amsterdam waren er dus in 1926 in totaal gemiddeld 12.919 werklozen. In geheel Nederland zijn er 5,7 maal zooveel georganiseerde werklozen als in Amsterdam. Men mag echter dit getal niet eenvoudig vermenigvuldigen met 12.919, om het werkelijke aantal werklozen in Nederland te krijgen. Immers in plaats van 10 pCt. zijn er in Amsterdam 13,2 pCt. van alle leden van werkloosheidskassen. We moeten daarom den vermenigvuldigingsfactor corrigeren door hem met $\frac{13,2}{10}$ te vermenigvuldigen. Het werkelijke aantal werklozen in Nederland wordt dan $12.919 \times 5,7 \times \frac{13,2}{10} = 97.206$.

¹⁾ Zie „Econ.-Stat. Berichten” van 30 Maart 1927, pag. 287.

In plaats van $12.919 \times 5,7$ kan men ook 24.865×3 nemen, d.i. het aantal georganiseerde werklozen in Nederland, vermenigvuldigd met hetzelfde getal, waarmee men voor Amsterdam het aantal werkloze kasleden moet vermenigvuldigen om het werkelijke aantal te krijgen. Ook dit resultaat moet met $\frac{13,2}{10}$ vermenigvuldigd worden.

Langs nog een anderen weg komt men ook tot ongeveer hetzelfde resultaat. Het werkloosheidspercentage was voor Nederland in 1926 8,7; dat voor Amsterdam 11,6. Daar er in Nederland pl.m. 10 maal zooveel arbeiders zijn als in Amsterdam, verhouden zich de aantallen georganiseerde werklozen in Nederland tot die in Amsterdam als 87 : 11,6. Neemt men nu aan, dat de aantallen ongeorganiseerde werklozen zich evenzoo verhouden, dan zijn er in Nederland dus $12.919 \times \frac{870}{116} = 95.918$ werklozen.

De gegevens, waarvan hier wordt gebruik gemaakt, zijn voor 1927 voor een deel nog niet gepubliceerd; daar echter het percentage werklozen der leden van werkloosheidskassen voor Nederland wel bekend is, en dit iets hooger is dan in 1926, n.l. 9, zal voor 1927 het totale aantal werklozen op bijna 100.000 gesteld moeten worden.

Men kan ook berekenen, hoeveel personen er in Nederland onder de werkloosheid te lijden hebben. Volgens de uitkomsten der volkstelling waren er in 1920 in Nederland 1.425.441 huisgezinnen en 153.670 afzonderlijk levende personen. Deelt men de som van deze getallen op het aantal inwoners van Nederland in 1920, zijnde 6.926.314, dan geeft de uitkomst, 4,4, het aantal personen aan, waaruit een gezin gemiddeld bestaat. Men komt dan tot het resultaat, dat meer dan 400.000 personen in Nederland ondersteund moeten worden. Dat is ongeveer 6 pCt. der bevolking! Voor Amsterdam komt het reeds meermalen genoemde rapport op blz. 20 tot 4,76 pCt. Dat dit getal kleiner is dan dat voor Nederland, hoewel er in Amsterdam naar evenredigheid meer werklozen zijn, moet worden toegeschreven aan het feit, dat over het algemeen in Amsterdam de gezinnen kleiner zijn dan die in Nederland, in zijn geheel genomen.

Dr. Mr. HUGO VAN ZANTEN.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. IS EEN SANEERING VAN SOVJET-RUSLAND MOGELIJK?

Prof. Dr. Hans von Eckardt te Heidelberg schrijft ons:

De Deutsche vrienden van Rusland zijn zeer teleurgesteld. Op het oogenblik schijnen alle bemoeiingen, die met hulp van het crediet van R.M. 100.000.000, de rijksgarantie, de handelsverdragen, de concessies en machineleveringen op een werkelijk soliedien hoopvollen Russischen handel schenen uit te loopen, zonder resultaat te moeten blijven. Het vraagstuk van den Russischen opbouw schijnt plotseling en opnieuw onoplosbaar. Men was juist begonnen om in een regelmatige evolutie van Moskou te gelooven. Met vertrouwen hoopte men, terwijl men nauwkeurig beschouwd eigenlijk wel wat anders had te doen en niet meer zoo dringend als in de dagen van Rapallo naar het Oosten behoefde te staren; dat het misschien toch nog mogelijk was, dat Moskou zich, gelijk een tweede Münchhausen, aan zijn eigen haar uit het moeras zou trekken. Daar wilde men wel bij zijn, een beetje meehelpen, ook een beetje verdienen en tenslotte een beetje plezier hebben over deze evolutie van oorlogskommunisme tot Nep, van het radicale staatssocialisme tot een staatskapitalistische „Planwirtschaft” en wat daar verder uit mocht groeien. Door tegenslagen liet men zich niet van de wijs brengen.

De zoo grootsch opgezette Russische graanexport renderde evenwel niet; de uitvoer van andere grondstoffen wilde zich ook niet ontwikkelen, de electri-

ficatie, het lievelingsidee van Lenin, bleef bij het begin steken en dergelijke mislukkingen waren er meer. In de Deutsche kringen zei men gaarne als troost, dat de andere landen tenminste ook geen goede zaken met Rusland maakten en dat men, ondanks de Russische nietsontziende manieren, toch vele grijpbare voordeelen genoot.

De fout van deze steeds weer vertroostende opvattingen is nu duidelijk. De afkeer van Rusland wordt tot een algemeen Europeesch en wereldverschijnsel. Daar de Russen door de fout van hun politieke macht de schuld zoo openlijk op zich moeten nemen, zou op het oogenblik eigenlijk een bepaalde (gewenschte) oplossing bereikt zijn. Men zal nu, zooals de Deutsche industrie dit ondubbelzinnig als antwoord op de arrestaties van de Deutsche ingenieurs verklaart, geen lust meer hebben met Rusland te werken, verdere credieten weigeren, nog voorzigtiger zijn en liever naar Afghanistan en Thibet dan naar het Donetzgebied reizen. Als het mogelijk is, zal men het Engelsche voorbeeld volgen en zich voortaan van zaken met Rusland verre houden en een land, waarin zulke praktijken gebeuren als in het Donetzgebied, aan zichzelf overlaten.

In werkelijkheid kan men natuurlijk dit alles *niet* doen. Zelfs dit in vele opzichten niet te gelooven incident zal met een compromis moeten eindigen. De wereld, laat staan het tegenwoordige Deutsche economisch leven, kan het geweldige continent, dat Rusland op het oogenblik omvat, eenvoudig niet negeeren. Het Sovjetrijk moet in het economisch verband opgenomen worden en het moet vroeg of laat aan zijn isoleering worden onttrokken. Daar dit door beperkte hulp van noodzakelijk kleinere Deutsche credieten, goederenleveringen, enz. niet meer mogelijk is, moet er een bredere basis gevonden worden. De Amerikaansche staatssecretaris van Handel, Hoover, heeft dit reeds in 1924 geëischt, toen hij van het internationaal rapport van experts van Rusland sprak. Radek, Prof. Varga en de „Prawda” beijerden zich destijds, evenals thans de „Iswestija”, om de gedachte ingang te doen vinden, dat Rusland het voorstel van een soort Dawes-plan niet zonder toorn zou kunnen verdragen. Desniettegenstaande zal iets dergelijks, zooals wij het reeds vóór Hoover in de Deutsche pers steeds weer naar voren gebracht hebben, met onvoorwaardelijke noodzakelijkheid komen. Zoo dra gedeeltelijke oplossingen geheel onmogelijk zullen zijn, zooals de op het oogenblik moreel ineengestorte, overigens lang niet meer populaire, Deutsche oplossing van een beperkt crediet, zal de weg voor een groote internationale actie openstaan. Eerst dan, na een periode van rijp beraad, zal men verder komen. De Sovjetregering kan, tengevolge van politieke binnenlandsche oorzaken, aan een enkelen staat of aan enkele ondernemingen onmogelijk de omvangrijke concessies verlenen, waaraan een kapitalistisch geleide onderneming behoefte heeft. Zonder de concessies van een veilige rechtsorde, onvoorwaardelijke contract-trouw, absolute bevrijding van politieke, sociale en revolutionnaire tendenzen kan men zich nieuwe zaken met Rusland niet meer indenken. Deze concessies verlangen echter — wat men in Deutschland niet inziet en niet weet! — een zeer diepgaande verandering van de Russische toestanden, verlangen een versterking van het bestuursapparaat tegenover het zuiver politieke, in het bijzonder plaatselijk gezag. Om een dergelijke hervorming op een grondige en diep ingrijpende manier tot stand te brengen of slechts in te leiden, moet het echter *de moeite waard* zijn den strijd met de zeer reële macht van het politieke radicalisme, d.w.z. van de G.P.U. — de politieke politie — op te nemen. Dit loonde echter — dat moet men toch wel toegeven! — tot dusverre de moeite niet. Het tegenwoordige revolutionnaire regime van de politieke politie, van de dictatoriale partij en van het radicale despotisme van een zeer

geringe minderheid is onvermijdelijk voor een geïsoleerden, bijna uitsluitend op zichzelf aangewezen Staat. Geen politicus, nog minder een staatsman, geeft een machtspositie op, wanneer hij het land en zichzelf niet andere voldoende voordeelen daarvoor verschaffen kan. Deze voordeelen zijn de voorwaarden van iedere hervorming en aan dergelijke groote voordeelen heeft het ontbroken. Voor een Amerikaansche milliardlening, d.w.z. voor een stelselmatig geconstrueerd credietsysteem, dat den wederopbouw van Rusland werkelijk kan doorvoeren, zijn andere concessies te verwachten, als voor de montereing van twee of drie nieuwe bedrijfsinstallaties in het Donetzgebied. De vraag is eenvoudig genoeg. De politieke weg is gecompliceerd, maar niettemin begaanbaar. In het kort gezegd: De Sovjetregering zal voor een even onverbiddelijke „noodzaak” geplaatst moeten worden, als Duitschland ten tijde van het Dawes-plan. Eerst na een werkelijke isoleering, de onmogelijkheid met kleine middelen en leveringen den Russischen arbeider op zijn eigen tekortkomingen te wijzen, zal aan dit aan revolutie gewende proletariaat de prijs van de redding getoond en begrijpelijk gemaakt kunnen worden. Dan eerst, wanneer de Russen zelf toe zullen geven, dat zij niet verder komen, kan een atmosfeer ontstaan, die zulke internationale onderhandelingen noodig hebben. Dit tijdstip schijnt mij evenwel niet zoo heel ver meer weg. Indien nu maar weer niet kleine voorvallen de Sovjetregering uitstel geven, wanneer b.v. Duitsche toegevendheid den schijn wekt, dat het óók zoo gaat. Alsof men een staatskapitalistisch systeem met communistische geweldmiddelen en despotische willekeur verbinden kan! Indien men de Sovjet geen voorwendsels meer geeft zichzelf en haar aanhangers over den werkelijken toestand te misleiden, dan zal het Russische probleem als een vraagstuk van wereldhuishouding, van het internationale financieringskapitaal, evenals van de internationale behoefte aan grondstoffen werkelijk acuut worden. Dan zal van een Amerikaansch-Engelsch crediet, Duitsche goederleveringen en internationale deelneming aan de als standplaats zoo gunstig gelegen Russische grondstofindustrie zeer concreet gesproken kunnen worden. Begint men dan te begrijpen dat het hier beider, wederzijdsch belang geldt, dan zal ook een uitweg in het garantie-vraagstuk, evenals in dat van de erkenning der oude Russische schulden te vinden zijn. De versterking, laat staan de saneering van het Sovjet-Russisch economisch leven met beperkte Duitsche hulp is mislukt: internationale saneering blijft de eenige oplossing.

DE NIEUWE WET OP DE SOCIALE VERZEKERINGEN.

Prof. B. Nogaro te Parijs schrijft ons:

Het is reeds vier jaren geleden, dat de Fransche Kamer niet uit elkaar heeft willen gaan zonder nog op het laatst den tekst van een uitgebreide wet op sociale verzekeringen aangenomen te hebben. Overeenkomstig de Fransche grondwet moest deze tekst, zooals vanzelf spreekt, nog door den Senaat behandeld worden. Dit hooge college is in haar taak, die zij zeer nauwgezet opgevat heeft, niet-tekort geschoten. De aangenomen tekst is het voorwerp geworden van een zeer grondige studie door de verschillende daartoe bevoegde commissies uit den Senaat. Hij is niet alleen in details, doch ook in haar grondslagen gewijzigd. Weliswaar is hij tenslotte bij de Kamer minder afwijkend van den oorspronkelijken tekst teruggekomen, dan hij op bepaalde momenten bij de behandeling was.

Men moet echter niet denken, dat de tegenwoordige tekst, die zeer grondig door de commissies uitgewerkt is, maar in de Kamer voor bijna leege banken behandeld werd, een definitief karakter draagt. Men heeft een uitstel van 22 maanden vastgesteld, voordat hij in werking treedt en hij is slechts aangenomen met de bijbedoeling, dat hij, voordat de wet van

kracht wordt, in de volgende zittingsperiode nog ernstig herzien zal worden.

Desondanks verdient het wetsontwerp reeds thans onderzocht te worden; in de eerste plaats omdat het de belangrijkste verandering inhoudt op het gebied der sociale wetten, die men in Frankrijk tot op heden gezien heeft, en eveneens, omdat het zeer zeker op de economische ontwikkeling van het land een aanzienlijken, zoo niet een ernstigen terugslag zal hebben.

Om den inhoud van deze wet goed te begrijpen is het noodig eerst in enkele woorden de tot nu toe bestaande Fransche verzekeringswetten in onze herinnering terug te roepen. Men kan zeggen, dat zij bij stukjes en beetjes gemaakt zijn; evenwel omvatten zij reeds een groot aantal risico's. Wat de bedrijfsongevallen betreft, is het principe van een verplichte vastgestelde schadevergoeding, dat sedert het eind van de 19e eeuw in alle beschaafde landen toegepast is, het eerst in de wet van 9 April 1898 opgenomen, gevolgd door een heele rij van andere wetten, zoodat tenslotte deze wet toepasselijk was op alle bezoldigde werknemers van bijna alle categorieën. Evenwel was de vergoeding voor bedrijfsongevallen in Frankrijk niet een verplichte verzekering. De vergoeding van het risico kwam geheel ten laste van den werkgever. Deze was vrij zich al of niet te verzekeren, maar de door de wet begunstigen zijn praktisch zoo goed beschermd, dat zij een verplichte verzekering hebben, want er bestaat een hulpfonds, dat bestemd is om den regelmatigten dienst van de schadevergoedingen, die hun worden toegewezen, in geval van insolventie van den werknemer te waarborgen.

Aan den anderen kant bestaat er een algemeen stelsel van ouderdomspensioenen voor werklieden en landarbeiders, ingesteld bij de wet van 5 April 1910, dat in principe een verzekeringswet is. De stortingen geschieden voor alles door de werknemers en werkgevers en worden telkens door een bijdrage van den staat verhoogd. Bovendien bestaat er een speciale pensioenregeling voor invalide zeelieden (deze regeling dateert reeds van Lodewijk XIV); verder een voor de ambtenaren, voor het spoorwegpersoneel, voor de arbeiders van industriele staatsinstellingen en voor de mijnwerkers.

Daarenboven verzekert de Ouderdoms- en Invaliditeitswet van 14 Juli 1905 een klein pensioen aan ouden van dagen zonder storting van de pensioentrekenden.

Wat deze laatste wet en de wet op de pensioenen der arbeiders betreft, moeten wij opmerken, dat de uitkeeringen uiterst gering zijn.

Aan den anderen kant dient men te bedenken, dat tot op heden ziekte geen voorwerp van eenige algemeene staatsverzekering was. De staat bepaalde zich ertoe de vereenigen tot onderling hulpbetoon, waarvan er in Frankrijk ongeveer 17000 zijn met een ledenaantal van ongeveer 3 miljoen, aan te moedigen. De hulp, die zij verschaffen, is echter in het algemeen slechts gering. Tenslotte bestaat er reeds een regeling voor hulp aan werklozen, dank zij een jaarlijksch crediet voor het werklozenfonds, dat onder controle van den openbaren dienst van arbeidsbemiddeling staat.

De nieuwe wet op de sociale verzekeringen heeft ten doel dit onvolledige en zeer middelmatige systeem te vervangen door een stelsel, dat ongetwijfeld het grootste en meest omvattende is, dat tot op heden bekend en toegepast werd op het gebied van sociale verzekeringen. De bedrijfsongevallenverzekering blijft buitengesloten, omdat zij volgens de Fransche wetgeving praktisch overbodig is, daar de invalide gelijke waarborgen heeft. Het nieuwe systeem moet omvatten: in de eerste plaats het risico van ziekte, waarmede gelijkgesteld zijn de kosten van zwangerschap en bevalling; vervolgens de vroegtijdige invaliditeit; den ouderdom; het overlijden van den werknemer en eindelijk de onvrijwillige werkloosheid. Aan den an-

deren kant houdt de nieuwe wet, zonder een verzekering op de familielasten met zich mee te brengen, op zeer vele manieren rekening met het bestaan van deze lasten en tracht ze te verlichten.

De nieuwe sociale verzekeringen moeten toegepast worden op alle loontrekkenden van de beide sexen, wier totaal jaarlijksch inkomen een bedrag van 15.000 frs. voor een vrijgezel, of voor een getrouwde man zonder kinderen en 18.000 frs. voor dengene, die één kind heeft, niet te boven gaat. Deze limiet wordt verhoogd met 2.000 frs. per kind, te beginnen bij het tweede. Bovendien is het salaris geschat zonder rekening te houden met den toeslag, dien bepaalde werkgevers verleen in verband met de familielasten.

De pachters zijn met de loontrekkenden gelijk gesteld, terwijl zij, die alleen werken of met behulp van familieleden en de eigenaars, die hun grond verpacht hebben, gelijk gesteld zijn met werkgevers.

Aan den anderen kant kunnen facultatief uit deze wetsregelingen voordeel trekken: boeren, pachters, landbouwers, pachters, die arbeiders in dienst hebben, ambachtslieden, kleine ondernemers, niet-gesalarieerde intellectueelen en in het algemeen al degenen, die, zonder loontrekkend te zijn, hoofdzakelijk van de opbrengst van hun arbeid leven, onder voorwaarde, dat zij van Fransche nationaliteit zijn en dat hun jaarlijksche inkomen binnen dezelfde grenzen ligt als voor de verplichte verzekerden.

Wat de verplichte verzekeringen betreft, kunnen de buitenlandsche loontrekkenden, die daadwerkelijk en voortdurend verblijf houden in Frankrijk, uit hetzelfde stelsel voordeel genieten als de Fransche loontrekkenden, onder voorbehoud, dat zij geen recht hebben op bepaalde toelagen.

Het stelsel berust in principe op een korting op de salarissen. Deze korting moet gelijk zijn aan 10 pCt. van het globale inkomen, waarvan 5 pCt. ten laste van den verzekerde komt en afgehouden wordt van zijn salaris, en 5 pCt. ten laste van den werkgever valt. Dit beteekent theoretisch, dat de verzekerde, in ruil voor de voordeelen van de wet, 5 pCt. van zijn salaris moet prijs geven en dat de werkgever verplicht is aan zijn uitgaven voor handenarbeid een bedrag van 5 pCt. toe te voegen. Het is overigens a priori moeilijk te zeggen, wat het juiste gevolg van deze lasten zal zijn; het vermoeden ligt voor de hand, dat, al naar gelang van den algemeenen economischen toestand van het land op het oogenblik van het van kracht worden van de wet, de werkgever verplicht zal zijn de loonen te verhoogen wegens de lasten, die aan de arbeiders opgelegd worden, of, dat integendeel hij de salarissen zal verlagen of gevraagde verhoogingen zal weigeren wegens den nieuwen last, die hem opgelegd wordt. Tenzij de werkelijke verdeling van de lasten tusschen de werkgevers en de werknemers ongeveer overeenkomstig de beslissing van den wetgever is! Hoe het ook zij, de nieuwe wet gaat er van uit, dat de werkgever belast zal zijn met de korting van het salaris van den arbeider, welke bedragen overeenkomen met het aandeel van den laatstgenoemde in de sociale verzekeringen. Deze nieuwe verbetering verdient de aandacht, want, toen in 1910 de wet op de ouderdomspensioenen van arbeiders en boeren werd aangenomen, werd dit systeem, bekend onder den naam van „*précompte*”, door de oppositie van de arbeidersklasse en den afkeer, dien de werkgevers hadden om, ondanks den tegenstand van hun arbeiders, tot op zekere hoogte als belastinginners van den Staat op te treden, verworpen en de loontrekkenden waren verplicht, na hun salaris ontvangen te hebben, zelf de door die wet verplichte stortingen te doen. Het resultaat van dit systeem was bovendien, dat de groote meerderheid van de arbeiders weigerde of vergat deze stortingen uit te voeren en dat, ondanks het theoretisch verplichtende karakter van de wet op de pensioenen, zij feitelijk slechts toegepast werd op een deel van degenen, die onder de wet vielen.

De bedragen, geheven van de werkgevers en de werknemers, worden in principe in elk departement in een uniforme kas gestort, die onder toezicht staat van den nationalen dienst van de sociale verzekering; bovendien moeten er eveneens „*primaire*” kassen bestaan, die opgericht kunnen worden door vereenigingen tot onderling hulpbetoon, vakvereenigingen of vrijwillig groepen van verzekerden. Deze „*primaire*” kassen moeten de verzekering tegen de voornaamste risico's, vooral tegen ziekte en moederschap ten doel hebben. De departementskas moet aan elk van haar, voor ieder van haar leden, het aandeel, dat betrekking heeft op de risico's, die deze kas verplicht is te dekken, overdragen. De verzekeringskassen moeten speciale rekeningen van iedere categorie van verzekeringen openen: ziekteverzekeringen, moederschapverzekering, zorg voor invaliden, verzekering tegen overlijden, invaliditeitsverzekering, ouderdomsverzekering en tenslotte waarborg tegen werkloosheid en subsidie voor familielasten.

De ziekteverzekering moet de algemeene kosten van ziekte dekken (honorarium voor den dokter, dien de verzekerde vrij kan kiezen, apothekerskosten enz.), zoowel voor den verzekerde als voor zijn echtgenoot en zijn niet-loontrekkende kinderen beneden zestien jaar.

De verpleging in het ziekenhuis kan, indien de toestand van den zieke dat vereischt, vervangen worden door een verpleging thuis.

De kosten moeten gedragen worden door de verzekeringskas of door haar aan den verzekerde terugbetaald worden volgens de voorwaarden, die neergelegd zijn in de collectieve contracten tusschen de kassen en de vakvereenigingen. Evenwel moet de verzekerde het supplement van het gevraagde honorarium betalen als hij zich richt tot een specialist of tot een geneesheer, die een hooger honorarium eischt dan het gewone tarief. Bovendien moet hij in de kosten van ziekte bijdragen in een verhouding, die door de kas bepaald zal worden tusschen 15 en 20 pCt. Deze bijdrage heeft ten doel misbruiken te vermijden, die voort kunnen vloeien uit een volledig kosteloze behandeling.

Indien de verzekerde wegens ziekte zijn werk niet kan voortzetten of hervatten, heeft hij het recht, te beginnen bij den zesden dag, op een dagelijksche vergoeding, gelijk aan de helft van een gemiddeld salaris, dat verkregen wordt door het jaarlijksche salaris door 300 te deelen, zooals berekend kan worden op grond van het totaal der betaalde bijdragen in de twaalf maanden, die aan de ziekte vooraf zijn gegaan of bij gebreke daarvan naar het salaris van den arbeider, die onder dezelfde omstandigheden werkt. De dagelijksche vergoeding moet zelfs tot 60 pCt. van het salaris verhoogd worden wanneer deze niet een jaarlijksch wettelijk vastgesteld minimum bereikt.

Iedere verzekerde vrouw of iedere vrouw van een verzekerde zal bovendien ingeval van zwangerschap het recht hebben op medische behandeling en apothekerskosten in de gevallen analoog aan die, welke voor ziekte zijn vastgesteld en zij zal bovendien zes weken vóór en na de bevalling het recht hebben op dezelfde dagelijksche vergoeding als ingeval van ziekte; deze vergoeding moet bovendien voor onbepaalden tijd verleend worden ingeval van ziekelijke zwangerschap.

Deze vergoedingen worden bovendien aan de verzekerde, die zelf haar kind voedt, verleend terwijl verzekerde vrouwen, die hun eigen kinderen niet zelf kunnen voeden, melkbonnen ontvangen. Evenwel mag de waarde van de melkbonnen twee derde gedeelte van de melkpremie niet overtreffen.

De wet voorziet vervolgens in het risico van invaliditeit, d.w.z. de onmogelijkheid om te werken, die voortkomt, hetzij uit een ongeval na de heling van den wond, hetzij uit een gebrek. Wanneer de loontrekkende zijn arbeidscapaciteit ziet verminderen op ten minste twee derde, dan wordt hem een pensioen verleend door de pensioenwet van 31 Maart 1919,

waarbij, zooals vanzelf spreekt, rekening wordt gehouden met het percentage van de onbekwaamheid voor het gewone werk.

Het pensioen voor arbeiders wordt voortaan, wat het risico van den ouderdom betreft, opgenomen in het verzekeringssysteem. Het gaat hier wel te verstaan om het invaliditeitsrisico, dat de leeftijd met zich meebrengt, maar met dit verschil, dat voortaan de bereikte leeftijd een voldoende aanwijzing geeft voor de invaliditeit, opdat de verzekerde een volledig pensioen krijgt op zijn zestigste jaar. Hij kan eveneens verzoeken niet vóór zijn 65ste jaar pensioen te ontvangen, in welk geval hij een hooger pensioen geniet. Hij kan eveneens op een leeftijd van 55 jaar pensioentrekkend worden, wanneer hij gedurende tenminste 25 jaar van zijn 16e jaar af zijn bijdrage betaald heeft.

Men heeft bovendien bepaald, dat de verzekerde zijn ouderdomspensioen kan terugvorderen ten bedrage van het gevormde kapitaal en dat hij kan verzoeken de kapitaalswaarde van zijn levenslange rente voor zoover deze de Frs. 1000.— overtreft te bestemmen voor de verkrijging van een onaantastbaar goed, dat onder het stelsel van „homestead” goederen geplaatst zal worden; hij kan eveneens verzoeken, dat het kapitaal, hetwelk zijn pensioen vertegenwoordigt, zal dienen voor de toekenning van een rente, die voor de helft overgaat op het hoofd van zijn overlevende echtgenoot.

Het nieuwe sociale verzekeringssysteem houdt eveneens een verzekering tegen overlijden in, die aan de nabestaanden van den verzekerde de betaling van een kapitaal, gelijk aan 20 pCt. van zijn gemiddeld jaarlijksch salaris en in elk geval een minimum van 1000 frs. garandeert.

Wat aan den anderen kant de lasten van het huisgezin betreft, heeft men bepaald, dat de verhoogde toelagen, die evenredig aan de genoemde lasten zijn, in geval van ziekte, invaliditeit, zwangerschap of overlijden verschuldigd zijn. Bovendien hebben de weduwen van de verzekerden, die tenminste drie levende kinderen beneden de 13 jaar hebben, het recht op een tijdelijk weezenpensioen voor hun derde of volgende kind beneden 13 jaar terwijl een tijdelijk weezenpensioen aan alle weezen (die niet alleen geen vader maar ook geen moeder meer hebben), voor zoover zij kind van een verzekerde zijn, tot den leeftijd van 13 jaar wordt toegekend. Gelijk gesteld met de kinderen beneden 13 jaar zijn de kinderen beneden 16 jaar, indien bewezen kan worden, dat zij een schriftelijk contract als leerling aangegaan hebben, dat zij nog geregeld studeeren of wel, dat zij gebrekkig of aangegrepen zijn door een ongeneeslijke ziekte, voor zoover zij nog niet op kosten van den Staat, het departement of de gemeente verpleegd worden.

Deze weezenpensioenen worden vermeerderd met de pensioenen, genoemd in de wet voor bijstand en hulp aan groote families, welke reeds van kracht is en niet minder kunnen bedragen dan 90 frs. per jaar voor het daartoe in aanmerking komende kind.

Het laatste risico, dat de sociale verzekeringswet noemt, is die van onvrijwillige werkloosheid. Een heffing van 1 pCt. op het totaal van de stortingen, van den werknemer en den arbeider, is speciaal bestemd als een waarborg tegen werkloosheid. De zoo verkregen bedragen zijn bestemd voor het verhoogings- en solidariteitsfonds, dat een speciale rekening bevat, die geheel afwijkt van de andere garantiefondsen tegen werkloosheid. Het eerste doel van dit werkloosheidsfonds is, om in de plaats van den verzekerde gedurende een maximum duur van 3 maanden per jaar de betaling van een bijdrage gelijk aan 10 pCt. van diens salaris te verschaffen, opdat deze zijn hoedanigheid van verzekerde behoudt; de rest van deze bedragen is bestemd voor de departementale of gemeentelijke organisaties, belast met de verdeling van de werkloosheidsondersteuning of wel voor speciale kassen,

opgericht door vakverenigingen of door de verenigingen tot onderling hulpbetoon.

Hoewel de werkloosheid voortaan in het systeem van de sociale verzekeringen is opgenomen, dient men evenwel op te merken, dat het hier niet gaat om streng ingevoerde schadevergoedingen, maar om de hulp, die men verder zal verlenen volgens het systeem, dat reeds op het oogenblik in werking is en onder de contrôle staat van de openbare dienst voor arbeidsbemiddeling.

Dit zijn de essentieele regelingen van deze nieuwe wetgeving, die Frankrijk voortaan waarschijnlijk aan het hoofd van de landen zal plaatsnemen, die op systematische wijze een stelsel van sociale verzekeringen hebben ingevoerd. Opmerkelijk is de geheel bijzondere plaats, die bij de uitwerking van dit nieuwe instituut toegekend is aan de regelingen betreffende de lasten van het huisgezin. De sociale verzekering is voortaan in Frankrijk bij uitstek gebaseerd op het gezin als zoodanig en zij heeft de tendens de essentieele risico's van het bestaan van een loontrekkende en van hen, die van dit salaris leven, af te wenden.

Men dient eraan toe te voegen, dat, al zijn de linksche partijen ook de eerste geweest, die het initiatief tot deze nieuwe wetgeving genomen hebben, zij eveneens zonder protest tegen de grondslagen door de andere partijen en door de werkgevers aangenomen is. De laatsten hebben zonder twijfel pogingen gedaan om de uitvoering van de wet uit te stellen, en de toepassing van de regelingen betreffende de verschillende categorieën van verzekeringen althans geleidelijk in te voeren. Men heeft doen uitkomen, dat in de andere landen de groote sociale verzekeringswetten aangenomen zijn successievelijk en op een oogenblik, dat de toestand van het land zich gemakkelijker kon aanpassen aan de onvermijdelijke lasten, die er voor de productie uit voortvloeien. Deze argumentatie heeft men niet ter harte genomen. In de eerste plaats omdat de instelling van een groot en samenhangend systeem slecht overeenkwam met een successievelijke invoering en vervolgens omdat dit algemeene systeem van sociale verzekeringen reeds heden voorafgegaan is door een groot aantal gedeeltelijke regelingen, zoodat de aanpassing van deze nieuwe wetgeving aan het economisch milieu reeds in zekere mate heeft kunnen plaats vinden. Men kan evenwel niet ontkennen, dat de lasten, die er voor de productie uit zullen voortvloeien, door de Fransche industrie met zorg zullen worden tegemoet gezien; aan den anderen kant aanvaardt de landbouw niet gaarne deze gedwongen instelling, die, hoe goed bedoeld zij ook mag zijn, veel moeilijker toegepast kan worden dan in de industriele centra en bovendien op het platteland minder noodzakelijk is. Ook kan men maatregelen treffen waardoor het stelsel eenigzins verzacht zal worden, tenminste wat de toepassing van de wet op de kleine plattelandseigenaren betreft.

AANTEKENINGEN.

Jaarrede van den Voorzitter der Nederlandsche Reeders-Vereeniging.

Op de Jaarlijksche Algemeene Vergadering der Nederlandsche Reedersvereeniging welke 28 Maart l.l. gehouden is, heeft de voorzitter, de heer J. B. van der Houven van Oordt een rede uitgesproken, waaraan het volgende is ontleend:

Het jaar dat achter ons ligt heeft weinig verandering gebracht in den toestand van ons bedrijf. De positie was — om een alweer versleten uitdrukking te gebruiken — in het algemeen gesproken ook in 1927 zoo dat vervoerd moest worden tegen vrachtprijzen, overeenkomende met die van voor den oorlog, terwijl de exploitatiekosten — uitgezonderd wat aangaat de kolen — niet verminderden en dus nog altijd zeer aanzienlijk hooger bleven dan die van 1914. — Hoe weinig geruststellend de geheele toestand nog is blijkt wel uit den achteruitgang in de tweede helft van 1927 en uit de ondervinding van deze eerste maanden van 1928, welke voor de scheepvaart in het algemeen verre van gunstig zijn geweest en opnieuw hebben

geleerd dat zelfs op handhaving van het toch zeer bescheiden peil van 1927 niet mag worden gerekend.

In 1927 werden te water gelaten 802 schepen metende 2.285.679 Ton, dat is 610.702 Ton meer dan in 1926, en aan het eind van 1927 waren in aanbouw 3.118.721 Ton, dat is 1.185.694 Ton meer dan ultimo 1926. Men vraagt zich af van waar de lading moet komen om deze schepen te vullen, en als men nu daartegen aanvoert dat dit voornamelijk zijn zeer snelle, modern uitgeruste schepen, die de mogelijkheid openen om het bedrijf zooveel intensiever en economischer te voeren, dat zij zullen blijken ook bij lage vrachten een rendeerend bezit te zijn, dan vraag ik daartegenover wat er dan moet gebeuren met den overvloed van enkele jaren oudere en nu op eens niet meer moderne schepen, die nog in jaren niet in aanmerking komen om in sloopershanden over te gaan en dus moeten blijven mededingen in den wedstrijd om de geringe beschikbare lading.

De nieuw opgetreden Voorzitter van de Chamber of Shipping heeft onlangs in zijn van optimisme stralende rede.¹⁾ als troostgrond aangevoerd dat de nieuwe tonnage, welke gedurende de laatste 7 jaar is in de vaart gekomen, maar juist opweegt tegen de verliezen welke de wereldvloot in dien tijd heeft geleden door vergaan en sloopen van schepen. Ik geloof echter niet dat dit juist is. In 1920 waren er 53.904.688 Ton stoom- en motorschepen en in 1927 63.267.302 Ton en er is dus in elk geval een toename van bijna 10 miljoen ton, welk cijfer bevestiging vindt als men den totalen aanbouw in deze periode vermindert met het totaalcijfer der verliezen. — En zelfs als men daarbij ten volle rekening houdt met de vermindering van 1.483.769 Ton, welke de zeilvloot in die jaren heeft ondergaan, dan nog blijft de toename hoogst aanzienlijk en de conclusie ongewijzigd.

Na in het kort de in Mei te Parijs gehouden vergadering van de Baltic and International Maritime Conference, de in Amsterdam gehouden vergadering van het Comité Maritime International²⁾, de vergadering van de Verkeersorganisatie van den Volkenbond³⁾ gereleveerd te hebben, eindigt de heer J. B. van der Houven van Oordt zijn rede met de aandacht te vestigen op een andere belangrijke internationale bijeenkomst, de vergadering van de International Shipping Conference, die in de eerste helft van Juni te Londen zal worden gehouden.

De agenda omvat zeer veel onderwerpen, doch het belangrijkste punt is, naar het mij toeschijnt, de voorbereiding van de herziening der veiligheidsconventie 1914, welke herziening vermoedelijk in het voorjaar van 1929 zal plaats hebben.

Het zal U duidelijk zijn dat het niet mogelijk zou wezen, op dit veelzijdig onderwerp thans uitvoerig in te gaan, maar wel komt het mij gewenscht voor, evenals verleden jaar, een kort oogenblik stil te staan bij het Radiovraagstuk, omdat dit onderdeel van de Veiligheidsconventie van algemeene strekking is en voor vrijwel alle reeders belang heeft.

Het is U bekend dat er met alle kracht naar gestreefd is een strenge scheiding te maken tusschen verkeersradio en veiligheidsradio. De eerste is thans geregeld door de nieuwe radioconventie, die te Washington is vastgesteld, en waarbij, mede dank zij het vasthoudend streven van reederszijde, het vraagstuk der veiligheidsradio onaangeroerd is gelaten. Ik breng in dit verband een woord van dank aan den heer W. H. J. Oderwald, die ter gelegenheid van deze conferentie onze belangen op zoo uitstekende wijze heeft vertegenwoordigd. — De tweede — de veiligheidsradio — moet geregeld worden in de aanstaande nieuwe veiligheidsconventie, en nu geloof ik dat er niet met genoeg nadruk op kan worden gewezen, van hoeveel belang het is dat daarbij dan ook uitsluitend de veiligheid en niets dan de veiligheid als maatstaf worde genomen. — Waar de conventie zal vastleggen welke verplichtingen aan den reeder moeten worden opgelegd ter verzekering van een veilige navigatie, mogen eischen van verkeer daarbij niet meespreken, doch moet zuiver en alleen de veiligheid de alles beslissende factor zijn.

Deze gedachtengang spreekt dan ook uit de U bekende resoluties, welke de Radiocommissie der International Shipping Conference in Juli van het vorig jaar heeft aangenomen, en waarmede de dit jaar in Juni te Londen te houden Conference zich ongetwijfeld zal vereenigen.

Wat eischt nu de veiligheid in den hierbedoelden zin? Niet anders dan dat elk schip, hetwelk valt onder de ver-

plichting om radio te voeren, zoodanig is uitgerust dat het draadloze berichten kan uitzenden, ontvangen en beantwoorden. Daarvoor is noodig een radio-installatie en een bevoegd telegrafist om de installatie te bedienen, te onderhouden en daaraan gewone reparaties te verrichten. Maar voor de veiligheid — ook die van het eigen schip — is nog iets meer noodig dan een toestel en een bevoegd persoon om dit te bedienen, want wat zou het baten of men noodseinen uitzendt, die door niemand opgevangen worden. — Ongetwijfeld mag in dit opzicht in belangrijke mate vertrouwd worden op de schepen, die deelnemen aan het radiotelegrafisch verkeer en dus in vele gevallen de noodseinen zullen hooren. Maar om wettelijk alles te bereiken wat voor een veilige navigatie bereikbaar is, zal er toch ernstig naar gestreefd moeten worden om ook de medewerking te verkrijgen van de schepen, die niet aan het radiotelegrafisch verkeer deelnemen, dat zijn de gewone vrachtschepen.

Welk een belangrijke rol deze schepen in gevallen van zee-rampen kunnen spelen behoef ik niet aan te geven. Ik wijs hier slechts op de nog versch in het geheugen liggende schitterende verrichtingen van de Nederlandsche schepen „Alhena” en „Trent”, aan wier opvarenden ook van deze plaats een woord van oprechte waardeering en hulde moge worden gebracht.

De bereiking van het hier aangegeven doel is in belangrijke mate vergemakkelijkt door de invoering van het automatisch alarmtoestel. Wanneer een schip hiervan is voorzien, dan wordt, zooals het onlangs is uitgedrukt, gedurende elke minuut van de 24 uur automatisch geluisterd, en dan is daarnevens niet anders noodig dan een competent persoon om op eventuele noodsignalen te reageeren. — Aan een schip dat aldus is uitgerust behoeft derhalve uit een veiligheids oogpunt geen andere verplichting te worden opgelegd dan het beschikbaar hebben van iemand die een radiocertificaat bezit. Daarvoor een afzonderlijken telegrafist mede te nemen is geheel onnoodig: het is volkomen voldoende als een der officieren radio-bevoegdheid heeft. In deze richting ligt dan ook naar het mij toeschijnt de oplossing van het vraagstuk der veiligheidsradio, een oplossing die op treffende wijze samenvalt met de toenemende praktische beteekenis van de radiotelegrafie ook voor de gewone navigatie. Het nemen van radiopeilingen en de toepassing van radiorietszoekers hebben zich reeds in zoodanige mate een plaats veroverd in de dagelijksche practijk der navigatie, dat in een niet ver verschieft voor elken officier de eisch zal moeten worden gesteld dat hij met die hulpmiddelen practisch vertrouwd is. Naar mate de verwezenlijking van dit desideratum zich voltrekt, zal ook de verzorging van de veiligheid op de meest gewenschte en meest economische wijze worden verzekerd.

Voordat dit einddoel bereikt is zal uiteraard een overgangperiode moeten worden doorgemaakt. Op die schepen n.l. waar nog geen automatisch alarmsignaal is zal op bepaalde tijdstippen geluisterd moeten worden om eventuele noodseinen op te vangen en, aangezien deze taak niet aan de scheepsofficieren kan worden toegevoerd, zal daarvoor een beroepstelegrafist aan boord moeten zijn. — Hetzelfde geldt voor schepen waar geen der officieren radiobevoegdheid heeft: ook dáár is een telegrafist onmisbaar. Maar dit alles is m.i. slechts een overgangsstadium en op den duur — vermoedelijk zelfs zeer spoedig — zal de aanwezigheid van een autoalarm en de aanwijzing van een scheepsofficier voor de bediening wel regel worden.

Nog één punt is daarbij van groot practisch belang, n.l. welke exameneischen voor den stuurman-telegrafist gesteld moeten of mogen worden. Zooals o.a. duidelijk is uiteengezet in het tijdschrift „Het Schip” van 3 Februari j.l., zijn de eischen welke verleden jaar te Washington zijn vastgesteld voor de verkrijging van een radiocertificaat te hoog om redelijkerwijze te kunnen verwachten dat een stuurman daaraan binnen een normalen studietijd kan voldoen. Zij zijn ook hooger dan noodig is voor een doelmatig gebruik van de radio-installatie voor veiligheidsdoeleinden. Het is dus dringend noodig dat hiervoor een oplossing worde gevonden, bijv. in die voege dat voor stuurman-telegrafist een afzonderlijk diploma worde ingevoerd waarbij de vereischte woordsnelheid lager wordt gesteld dan voor de verkeerstelegrafisten is geschied. — Dit punt is vooral voor ons land van belang, omdat wij gewend zijn reglementaire eischen streng op te vatten, zoodat van transigeeren met de exameneischen wel geen sprake zal zijn.

Uit al het hier aangevoerde volgt, dat de nieuwe veiligheidsconventie er op het stuk van de radio anders zal moeten uitzien dan die van 1914. — De in de conventie van 1914 voorkomende verdeling van schepen in klassen heeft voor de veiligheid geen zin en evenmin het voorschrift dat op sommige categorieën van schepen meer dan één telegrafist aanwezig moet zijn. Dit is een verkeerseisch maar geen veiligheids-eisch,

¹⁾ Zie E.-S.B. van 14 Maart 1928, pagina 235 e.v. (Red.).

²⁾ Zie E.-S.B. van 31 Augustus en 7 September 1927 (Red.).

³⁾ Zie E.-S.B. van 28 September 1927 (Red.).

tenzij men ten slotte misschien tot de conclusie zou komen dat bijv. voor passagiersschepen de veiligheid eischt, dat er steeds een reservekracht beschikbaar zij met het oog op ziekte of sterfgeval. Practisch verschil zou dit niet opleveren omdat passagiersschepen uiteraard toch reeds meer dan één telegrafist aan boord hebben.

Indexcijfers van groothandelsprijzen.

Het indexcijfer van prijzen van groothandelsartikelen toont per einde Maart een verdere stijging; het totaal steeg van 3.921 tot 3.967, een toeneming van 46 punten. In de maand Februari was het cijfer met 34 punten gestegen. Zooals de volgende tabel aantoont werd de stijging over de afgelopen maand veroorzaakt door de voornaamste voedingsmiddelen en de weefstoffen.

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen: oliën, hout, rubber, enz.	Totaal	Algemeen indexcijfer
Basis (gemidd. 1901—5) ...	500	300	500	400	500	2200	100,0
Einde Juli 1914	579	352	616½	464½	553	2565	116,6
" Nov. 1918	1289	782½	1848	903	1389½	6212	282,6
" Dec. 1923	853	815½	1382½	774	755	4580	208,2
" Dec. 1924	992	789½	1452	815½	806	4855	220,7
" Dec. 1925	936½	679	1120	733	782½	4251	193,2
" Dec. 1926	875	736½	859	773½	731	3975	180,7
" Mrt. 1927	880½	704	909½	725	725	3944	179,3
" Apr. "	886	697	917½	704½	716	3921	178,2
" Mei "	911	724	961½	673½	716	3986	181,2
" Juni "	913½	716	1007	662½	705	4004	182,0
" Juli "	872	707	1068	650½	704½	4002	181,9
" Aug. "	883	731	1111	640	706	4071	185,0
" Sept. "	860½	749½	1098½	617	713½	4038	183,5
" Oct. "	837	731½	1088	620½	719	3996	181,6
" Nov. "	820	732	1050	630½	724½	3957	179,9
" Dec. "	845½	716½	1029½	620½	733	3945	179,3
" Jan. 1928	839	685½	1031	609	722½	3887	176,7
" Feb. "	852½	700	1050½	594½	723½	3921	178,2
" Mrt. "	882	676	1087½	598½	723	3967	180,3

Met uitzondering van rijst, die iets lager was, toont de eerste groep een algemeene stijging, voornamelijk voor aardappelen en rundvleesch. De andere voedingsmiddelen waren daarentegen lager tengevolge van belangrijke dalingen in thee en suiker. In de weefstoffengroep waren katoen, vooral Egyptische, vlas en jute hooger, maar wol was onveranderd. In de groep delfstoffen werd ruw-ijzer met een shilling per ton verhoogd, kolen waren iets hooger en tin herstelde zich een weinig, doch lood en koper waren lager. De veranderingen in de groep diversen waren onbetekenend. De volgende tabel toont de veranderingen in het indexcijfer van elk artikel tegenover Februari, waarbij het cijfer 50 telkens het gemiddelde van de periode 1901—5 voorstelt:

Indexcijfer	+ of -	Indexcijfer	+ of -	Indexcijfer	+ of -
Tarwe (btl.) (Eng.)	101 + 2½	Katoen (Am.) (Egypt.)	99 + 3½	Koper	51 - 5
Meel	77 + 5	" (Egypt.)	141 + 15	Delfstoff.	598 + 4
Gerst	85 + 1	Garen	98 + 4½	Hout	93 ..
Haver	88 + 6	Laken	109 + 3½	(Baltisch)	..
Aardapp.	93 + 9	Wol (Eng.) (Aust.)	148 ..	Hout	77 + ..
Rijst	106 - 4½	Zijde	68 ..	(Amerik.)	81 + ..
Rundvl.	73 + 8½	Vlas	153 + 4½	Leder	87 + ..
Schapenvl.	85 + 1	Hennep	54 - 1½	Petroleum	78 + ..
Varkensvl.	91 - 1	Jute	106 + 7½	Oliën	78 - 1
Gran. en vl.	882 + 29½	Weefstoffen	1087 + 37	Oliezaden	67 + 5
Thee	131 - 9	Ruw-Ijzer	71 + 1	Talk	62 + ..
Koffie	133 - 1½	Stalen rails	71 ..	Indigo	76 + ..
Rietsuiker	100 - 10	Ijz. staven	79 ..	Soda	85 + ..
Bietsuiker	104 - 6½	Kolen (st.) (huisbr.)	93 + 2	Rubber	13 ..
Boter	90 + 3	Lood	84 - 2	Diversen	723 - 5
Tabak	116 + ..	Tin	92 + 2	Totaal	3.967 + 46
And. voed. en genotm.	676 - 24				

Tengevolge van deze wijzigingen wordt de stijging boven het vóóroorlogs-niveau 54,7 pCt. tegenover 52,8 pCt. een maand geleden. De positie der vijf groepen ten opzichte van het vóóroorlogs-peil blijkt uit onderstaande tabel.

Einde Maart 1927 was het totaal iets lager, nl.

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen: oliën, hout, rubber, enz.	Totaal
Juli 1914....	100	100	100	100	100	100
December 1918....	226	222	293	186	241	237,5
December 1923....	148	231	225	167	136	178,6
December 1924....	171	224	235	175	146	189,3
December 1925....	162	193	182	158	141	165,8
December 1926....	151	209	139	167	132	155,0
Maart 1927....	152	200	147	156	131	153,8
April "....	153	198	149	152	130	152,9
Mei "....	157	206	156	145	130	155,4
Juni "....	158	204	163	143	127	156,1
Juli "....	151	201	173	140	127	156,7
Augustus "....	152	208	180	138	128	158,1
September "....	149	213	178	133	129	157,4
October "....	144	208	176	134	130	155,8
November "....	142	208	170	136	131	154,3
December "....	146	204	167	133	132	153,8
Januari 1928....	145	195	167	131	131	151,5
Februari "....	147	199	170	128	131	152,8
Maart "....	152	192	176	129	131	154,7

153,8, doch de weefstoffen stonden op 147 en de delfstoffen op 156.

Voorts laten wij hier nog een overzicht volgen van het prijsverloop in een aantal belangrijke landen.

	Ver. Staten 1)	Frankrijk	Italië	Duitsch-land 2)	Zwitserland	Zweden	Nederlands 3)	Japan
Novemb. 1913	..	100 ^s	100	100	100 ^s)	100	100	100
Novemb. 1918	..	358	438	367	392	214
Hoogste 1920	{ Mei)	591	679	..	325	366	297	322
Decemb. 1923	{ (Apr.)	458	577	..	183	160	154	211
Decemb. 1924	101 ²	507	640	137 ³	171	168	160	214
Decemb. 1925	98 ²	632	715	142 ³	156	156	155	194
Decemb. 1926	103 ²	627	619	137	148	150	147	170
Februari 1927	..	632	601	136	145	146	146	171
Maart " "	..	642	593	135	147	145	144	171
April " "	..	637	565	135	146	143	143	170
Mei " "	94	629	536	137	147	145	145	171
Juni " "	94	623	509	138	147	146	149	173
Juli " "	94	621	491	138	147	146	151	170
Augustus " "	95	619	485	138	147	146	149	167
September " "	96	601	484	140	148	148	150	169
October " "	97	588	484	140	148	147	150	170
November " "	97	595	484	140	149	148	151	168
December " "	97	605	483	140	150	148	151	168
Januari 1928	96	608	490	139	..	148	153	169
Februari " "	..	610	489	138	150	..

1) Bureau of Labour. 2) Stat. Reichsamt, nieuwe methode. 3) Jaar-gemiddelde. 4) Sedert 1922 gebaseerd op 48 artikelen in plaats van op 53. 5) Sedert October 1923: Juli 1914 = 100. 6) Midden 1914.

De onderstaande, aan het bericht van het Centraal Bureau voor de Statistiek ontleende opmerkingen hebben betrekking op de Nederlandsche indexcijfers met basis 1913.

Bij beschouwing der cijfers over Februari 1928 blijkt, dat in vergelijking met de maand Januari 1928 het algemeen indexcijfer met 3, dat der voedingsmiddelen e.d. met 2 punten is gedaald. In hoofdzaak wordt deze daling veroorzaakt door daling der prijzen van aardappelen, eieren en paardenhuiden.

Tegenover een prijsstijging van 13 artikelen met in totaal 94 punten, staat een prijsdaling van 19 artikelen met in totaal 227 punten. Met 10 punten of meer stegen: peper (24), en maïs (13 punten); met 10 of meer punten daalden: aardappelen (22), thee (18), alcohol (14), eieren (75), vlas (17), tin (10), paardenhuiden (29) en runderhuiden (11 punten).

Statistisch overzicht betreffende den economischen toestand van Ned.-Indië.

Het Centraal kantoor voor de statistiek te Weltevreden publiceert sinds korten tijd een maandelijksch overzicht van de belangrijkste cijfers, die een inzicht kunnen geven in den economischen toestand van Nederlandsch-Indië. Het is onze bedoeling deze statistiek, die wij in verband met de beschikbare ruimte eenigszins moesten bekorten, met regelmatige tusschenpoozen in ons blad over te nemen. Men vindt haar voor het eerst in het nummer van heden, pagina 323. Commentaar op de daar gegeven cijfers lijkt ons overbodig.

BOEKAANKONDIGING.

Dr. C. Visser, *Proeve eener economische beschrijving van het gebied der Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Delft en Omstreken.* (136 blz.; met krtn. en graf.). Delft 1927.

Niet anders dan na zorgvuldig onderzoek van de grootere en kleinere economische eenheden, waaruit ons land is opgebouwd, kunnen wij komen tot een behoorlijke kennis van onze eigen Nederlandsche economische kracht. Zoolang onze kennis van de onderdeelen tekort schiet, zal ook die van het nationaal geheel gebrekkig blijven. Vooral de bij de veranderde economische omstandigheden na den oorlog noodzakelijk geworden hergroepering van onze economische productie-organen maakt een goed inzicht in de bestaande economisch-geographische toestanden en verhoudingen meer dan noodzakelijk. Sommige bedrijven zullen wellicht moeten verdwijnen, andere geheel moeten worden gereorganiseerd; nieuwe bedrijven zullen moeten worden opgevat; en om al deze bedrijven een meest-loonende functioneering te waarborgen dienen de transportkosten door de meest vlotte organisatie van het verkeer en den verderen uitbouw der verkeerswegen zoover mogelijk te worden verlaagd. Ook dan eischen de in deze richting te nemen maatregelen een behoorlijke kennis van het economisch-geographische gebied, dat men op het oog heeft.

De meest aangewezen lichamen, die de wetenschappelijk-objectieve beschrijving van de verschillende deelen van ons land zullen kunnen bewerken, zijn de Kamers van Koophandel (Prof. Blink wees daarop in 1924 in het Tijdschrift voor Economische Geographie; en ook ondergeteekende schreef in 1927 in dat tijdschrift, dat men op den duur slechts zal kunnen slagen, wanneer men met de gemeenten als statistische eenheden aanvangt en zelfs nog beter, als men de kleinste economisch-geographische eenheden dezer gemeenten behoorlijk zal hebben onderscheiden en vastgelegd, ook statistisch.).

Langzaam aan is men begonnen de verslagen der Kamers van Koophandel te verbeteren. Vlaardingen was de eerste, welke aanvang met een verbeterd en meer beschrijvend verslag, waarvan het economisch-geographisch gedeelte door den heer C. Visser was bewerkt. Daarna volgde de Kamer te Waalwijk, welke in haar laatste jaarverslag een gebiedsbeschrijving geeft van de hand van den heer G. J. de Vries, Directeur der Handelsschool te Waalwijk, lector aan de R.-K. Handels-Hoogeschool te Tilburg. En thans hebben wij hier voor ons een meer stelselmatige beschrijving van het gebied van Delft, weder van de hand van Dr. C. Visser: Een gebiedsbeschrijving, en voor zoover Delft zelf betreft, een meer gedetailleerde behandeling van de economisch-geographische positie en de structuur van deze stad.

De heer Visser heeft zich van den aanvang af tot taak gesteld, eerst de algemeene economisch-geographische structuur van het geheele gebied in hoofd-trekken uit te vorschen en vast te leggen. En hij heeft daaraan een stevig stuk werk gehad. Gelukkig mocht hij op de medewerking rekenen van de Kamer en van vele stedelijke en andere autoriteiten, niet het minst in Delft, de stad, welke toch nog altijd als een belangrijke marktplaats voor het gebied mag worden beschouwd, zoals Dr. Visser weet aan te toonen met behulp van de uitkomsten van verschillende markt- en verkeerstellingen.

Deze „proeve eener beschrijving” is het stevige resultaat van een doelbewuste studie. En het is dan ook aan geen twijfel onderhevig, dat Dr. Visser, die sedert kort als adjunct-secretaris aan de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Delft verbonden is, in de eerstvolgende jaren het Kamerressort tot in details zal leeren kennen en begrijpen, hetgeen ongetwijfeld weer in de toekomstige jaarverslagen der Kamer en misschien later weer eens in een nieuwe volledige ge-

biedsbeschrijving tot uiting zal komen. Dr. Visser geeft na een korte inleiding een overzicht van de veeteelt en den tuinbouw, welke de hoofdlandbouwbedrijven uit de omgeving uitmaken. Voor beide bedrijven toont hij aan, hoe groot het belang is, dat zij hebben bij een behoorlijk geoutilleerd verkeer: goede vaarten en wegen (spoor-, tram- en landwegen).

Een hoofdstuk geeft „Delft als economisch centrum”, d.w.z. als centrum van een productiegebied, van een consumptiegebied, en ten slotte uit een verkeersgeographisch oogpunt. Schr. toont aan, dat Delft er het grootste belang bij heeft, zijn positie als marktstad te handhaven, dat het daartoe vooral ook moet trachten weder verkeerscentrum te worden, zooals voor den oorlog van de Westlandsche stoomtram.

„Delft als industriestad” en „Delft als handelsstad”, heeten de volgende hoofdstukken, waarin de huidige beteekenis van nijverheid en handel niet alleen wordt uiteengezet, maar er ook op wordt gewezen, welke rol beide kunnen spelen voor en in de toekomstige ontwikkeling der stad. Merkwaardig is het, hoe Delft zijn positie als collecteerend handelscentrum heeft verloren (graanhandel geheel, kaas-handel ten deele, groentenhandel geheel!), doch dat daartegenover de distributieve (groot)handel opkomt, en dit zelfs ondanks de nog steeds slechte havengelegenheid.

Het hoofdstuk „Instellingen” laat de beteekenis van de Technische Hoogeschool en van andere instellingen voor de stad zien.

In zijn „slotbeschouwing” bespreekt schr. dan Delft nog eens als werkstad en als woonstad. Hij komt tot de volgende verdeeling der Delftenaars naar de productietakken: Industrie ruim 70,5 pCt.; Instellingen ruim 7 pCt.; Markt- en detailhandel bijna 9 pCt.; Forensenwezen ruim 8 pCt.; Groothandel en verkeer bijna 5,5 pCt.

Als industriestad, als agrarisch marktcentrum, als hoofdstad van het omringende gebied met verschillende instellingen, in al deze kwaliteiten is het voor Delft een levensbelang zijn verkeerspositie te behouden en te versterken.

W. E. B.

MAANDCIJFERS.**PRODUCTIE DER STEENKOLEN-, BRUINKOLEN- EN ZOUTMIJNEN.**

(Gegevens verstrekt door den Hoofdingenieur der mijnen.)
I. Gezamenlijke Steenkolenmijnen.

	Februari 1928	Jan./Feb. 1928	Jan./Feb. 1927
Prod. Steenkolen in tonnen.	829.037	1.731.633	1.432.227
Kolenslik	23.180,4	39.901,4	18.014
Aantal normale werkdagen .	24 ³⁾	50	48

II. Bruinkolenmijn „Carisborg”.

	Februari 1928	Jan./Feb. 1928	Jan./Feb. 1927
Netto-productie in tonnen..	17.152	34.789	31.016
Aantal normale werkdagen	24	50	49

III. Zoutmijnen.

(Kon. Ned. Zoutindustrie te Boekelo.)

	Februari 1928	Jan./Feb. 1928	Jan./Feb. 1927
Afgeleverd:			
Geraff. zout	2.647	5.385	4.710
Industriezout	38,5	98,5	100
Afvalzout	96	286	221
Aantal normale werkdagen	25	51	49

Arbeiders.

Aantal:	Gezamen- lijke Steenkolen- mijnen	Bruin- kolenmijn „Carisborg”	Zoutmijnen
1 Maart 1928	{ 9.408 ¹⁾ 24.992 ²⁾	166	136
1 Maart 1927	{ 8.945 ¹⁾ 24.283 ²⁾	174	125

1) bovengronds. 2) ondergronds. 3) Mijn Laura 23 dagen.

STATISTISCH OVERZICHT VAN DEN ECONOMISCHEN TOESTAND VAN NEDERLANDSCH-INDIË.

(Ontleend aan de Maandstatistieken van het Centraal Kantoor voor de Statistiek te Weltevreden).

		1927						Januari/December	
		Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	1926	1927
Prijzbeweging.									
Indexcijfers van 1913 = 100	Groothandelsprijzen van invoerartikelen	160	160	159	159	158	156		
	" " " uitvoerartikelen	128	130	129	128	128	127		
	" " alle artikelen te zamen	153	154	153	152	151	150		
	Kleinhandelsprijzen " inheemsche artikelen	167	165	165	163	162	160		
	" " " uitheemsche artikelen	149	149	149	148	148	149		
	" " alle artikelen te zamen	158	157	157	155	155	155		
Indexcijfer v/d. ber. kost. v. 1913 = 100	Voeding voor een Europeesch gezin	170	167	166	164	165	165		
	" " zeep en licht voor een Europeesch gezin	163	161	160	159	159	160		
	" " voor de Inlandsche bevolking	156	155	156	154	153	152		
	" " petroleum en lucifers v/d. Inl. bevolking	157	157	158	156	155	151		
Effectenkoersen.									
Indexcijfer v. aandeelen (groep I t/m. IX) en obligaties groep X. 1924 = 100	I Rubberondernemingen	195	205	200	199	213	223		
	II Suikerondernemingen	147	155	158	154	152	149		
	III Theeondernemingen	169	173	183	177	173	167		
	IV Tabakondernemingen	155	163	167	167	165	162		
	V Cultuurbanken	131	141	148	146	143	143		
	VI Banken	122	129	131	129	127	126		
	VII Handelondernemingen	156	158	161	163	158	158		
	VIII Spoorwegmaatschappijen	144	144	146	152	150	152		
	IX Scheepvaartmaatschappijen	138	140	144	147	144	144		
	X Obligaties Indische leeningen	151	156	160	159	158	158		
Voortbrenging.									
Inlandsche Landbouw Java en Madoera	Geogste uitgestrektheid padi..... × 1000 H.A.	327	125	109	74	68	61	3.538	3.526
	" " " mais	164	169	9	115	139	130	2.016	1.927
	" " " cassave	104	119	118	85	70	41	680	820
	" " " knolgewassen	37	27	26	33	38	31	314	333
	" " " peulvruchten	73	93	61	77	75	51	571	615
	" " " ov. gewassen	65	63	67	84	91	82	592	681
	" " " in totaal	770	596	480	468	481	396	7.711	7.902
	Bijgeplante " " " padi	97	73	58	117	386	594	3.784	3.825
	" " " mais	123	167	124	194	463	225	1.758	1.875
	" " " cassave	73	29	19	45	166	145	699	809
	" " " knolgewassen	46	37	24	21	42	27	300	381
	" " " peulvruchten	96	80	34	21	57	43	579	650
	" " " ov. gewassen	117	86	47	36	58	51	633	642
	" " " in totaal		472	306		434	1.172	8.378	8.794
	Landbouwondernemingen in Ned.-Indië	Productie van Rubber..... × 1000 K.G.	(597) 9.705	(572) 8.516	(585) 8.159	(584) 9.599	(582) 9.179	(595) 10.056	99.430
" " " Koffie		(233) 277	(236) 249	(233) 113	(205) 47	(146) 18	(115) 11	538	905
" " " Thee		(208) 4.138	(210) 4.075	(204) 4.388	(206) 5.102	(203) 5.786	(212) 6.193	55.652	59.133
" " " Suiker		(175) 579.273	(176) 584.375	(161) 408.461	(59) 138.370	(8) 9.741		2.044.099	2.373.795
" " " Kina		(80) 883	(81) 961	(76) 616	(74) 670	(75) 574	(67) 570	9.310	8.280
" " " Palmolie		(16) 893	(17) 1.167	(17) 1.243	(16) 1.178	(17) 1.250	(16) 1.301	7.168	11.295
" " " Palmpitten		(14) 202	(15) 184	(15) 190	(14) 210	(14) 227	(12) 258	1.226	2.198
Mijnbouw in N.-Indië		" " " Steenkolen							
" " " Petroleum									
Handel en verkeer.									
Invoer in Madoera	Eetwaren..... waarde × f 1000	9.395	8.121	10.912	9.251	11.072	10.388	143.269	117.663
	Mineralen	1.310	881	662	1.337	1.045	1.579	12.265	13.281
	Chemische voortbrengselen	3.524	3.735	3.710	4.263	3.768	4.662	43.974	51.598
	Garens en manufacturen	15.790	15.207	15.095	13.767	13.423	13.652	174.684	180.649
	Metalen	3.886	4.763	4.145	4.456	4.750	4.279	47.829	52.768
	Machinerieën	3.000	3.256	3.249	3.819	3.438	3.820	41.411	46.403
	Geheele invoer	44.567	43.399	45.285	45.198	45.404	45.892	535.854 ²⁾	545.101
	Eetwaren..... bruto gewicht × 1000 K.G.	26.863	23.025	31.944	32.382	37.783	32.546	580.425	378.632
	Mineralen	28.386	23.682	21.103	23.548	27.723	43.630	290.991	324.294
	Chem. voortbrengselen	10.116	9.432	11.510	13.135	11.252	17.977	158.076	192.558
Invoer in Java	Garens en manufact.	8.060	7.396	7.743	5.944	5.925	5.911	92.434	102.693
	Metalen	17.841	19.035	15.858	19.650	21.863	19.578	183.657	221.180
	Machinerieën	2.834	3.009	3.384	4.039	3.503	4.057	47.812	50.344
	Geheele invoer	105.156	97.036	104.357	112.564	121.376	136.681	1.480.963	1.409.259
	Rubber..... waarde × f 1000	9.431	8.594	7.157	7.341	7.947	11.242	160.409	112.872
	Suiker	58.456	49.171	59.266	39.102	28.757	31.123	269.480	365.324
	Tabak	850	146	230	492	470	456	36.677	22.598
	Thee	5.939	5.066	5.149	5.973	6.674	7.659	71.324	79.286
	Koffie	2.637	5.008	5.220	5.233	4.182	2.025	27.932	30.306
	Cement en ertsen	3.834	3.637	4.606	6.153	7.151	3.040	48.398	51.834
Uitvoer uit Madoera	Geheele uitvoer	92.115	84.096	94.475	77.588	71.351	70.718	755.623 ²⁾	806.485
	Rubber..... bruto gewicht × 1000 K.G.	5.197	4.756	3.963	4.161	4.501	6.302	56.674	60.432
	Suiker	315.584	303.047	348.854	250.225	197.057	204.396	1.994.254	2.337.622
	Tabak	2.679	893	1.345	2.932	2.481	1.922	59.120	57.133
	Thee	5.550	4.692	4.791	5.596	6.193	7.095	62.534	66.518
	Koffie	4.728	6.007	6.291	5.905	4.762	2.224	29.128	34.505
	Cement en ertsen	3.075	2.382	4.957	3.566	4.675	7.007	44.176	51.596
	Geheele uitvoer	382.925	376.555	435.914	345.855	296.448	312.225	2.813.049 ²⁾	3.289.899
	Manufacturen	2.050	2.049	2.273	1.756	1.829	1.905	21.576	23.135
	Aardewerk	836	757	1.011	935	770	637	5.696	7.765
Invoer in Java en Madoera	Kedelee	6.874	5.759	4.748	4.602	3.753	6.445	84.360	83.711
	Rijst	3.488	2.730	11.709	14.194	19.204	10.048	312.232	104.393
	Gedroogde visch	3.707	2.801	3.258	2.625	3.125	4.434	45.743	42.136
	Peper uit Ned.-Indië 1). netto	1.406	3.633	3.823	2.136	1.320		24.307	
	Rubber	22.844	23.868	19.717	25.737	25.839		247.538	
	Copra	21.987	25.936	23.468	31.939	26.001		370.728	
	Tabak de Buitengew.	8	15	263	811	1.957		15.114	
	Thee	593	626	943	412	939		6.905	
	Koffie	5.974	6.369	6.700	5.873	4.892		44.944	
	Ontvangsten S. S. Java en Madoera × f 1000	2.039	1.849	1.912	1.797	1.640	1.925	21.303	21.916
Goederenvervoer	" " N. I. S.	351	334	376	333	303		4.129	
	" " S. S. Java en Madoera	5.396	5.371	4.659	3.810	2.949	3.015	39.240	42.859
	" " N. I. S.	2.185	2.221	2.032	1.469	953		13.660	
Reizigersvervoer	" " S. S. Buitengewesten	219	210	192	182	182	197	2.102	2.203
	" " Deli Spoorweg Mij.	202	204	196	200	190	198	2.495	2.440
	" " S. S. Buitengewesten	565	556	556	525	478	456	5.367	5.695
Goederenvervoer	" " Deli Spoorweg Mij.	598	606	581	659	587	621	6.212	7.078
	" " Java en Madoera				724	693	723		
	" " Buitengewesten				218	223	240		
Posterijen				385	378	388			
Telegrafie				150	161	167			

1) In 1926 uitv. uit Java in br. gew. 2) Defin. cijfers. 3) De getallen tusschen haakjes betreffen het aantal ondern. dat opgave verstrekte.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** betekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. Bk.	{ Disc. Wissels. 4 1/2 13 Oct. '27	{ Zwits. Nat. Bk. 3 1/2 22 Oct. '25
	{ Bel. Binn. Eff. 5 13 Oct. '27	{ N. Bk. v. Denem. 5 23 Juni '27
	{ Vrsch. in R.C. 6 13 Oct. '27	{ Zweedsche Rbk 3 1/2 31 Dec. '27
Javasche Bank	... 4 1/4 14 Juli '26	Bank v. Noorw. 5 25 Mrt. '28
Bank van Engeland	4 1/2 21 Apr. '27	Bk. v. Tsjecho-slowakije .. 5 8 Mrt. '27
Duitsche Rijksbank	7 5 Oct. '27	N. Bk. v. O'rijk. 6 27 Jan. '28
Bank v. Frankrijk	3 1/2 19 Jan. '28	N. Bk. v. Hong. 6 25 Aug. '26
Belgische Nat. Bnk.	4 1/2 16 Nov. '27	Bank v. Italië. 6 31 Mrt. '28
Fed. Res. Bank N.Y.	4 2 Feb. '28	Bank v. Italië. 6 31 Mrt. '28
Bank van Spanje	5 23 Mrt. '28	Z.-Afr. Res. bnk 5 1/2 9 Jan. '28

OPEN MARKT.

	1928				1927	1926	1914
	5 April	2/5 April	26/31 Maart	19/24 Maart			
Amsterdam Partic. disc.	3 1/16 4 1/16	3 1/16 4 1/16	3 1/16 4 1/16	3 1/16 4 1/16	3 1/16 4 1/16	3 1/16 4 1/16	3 1/16 4 1/16
Prolong.	3 3/4	3 3/4	3 3/4	3 3/4	3 3/4	3 3/4	3 3/4
Londen Daggeld	3 1/2-4 1/2	3-4 1/2	3 1/2-4 1/4	3-4	3 1/2-4 1/4	3-4	1 3/4-2
Partic. disc.	4 2)	4-1/16	4-1/16	4-5/32	4 1/4-5/16	4 1/2-3/8	2 1/4-3/4
Berlijn Daggeld	7-8 1/2	7-9 1/2	4-10	3 1/2-7 1/2	3-8	4-6	—
Partic. disc.	—	—	—	—	—	—	—
30-55 d...	6 3/4	6 3/4	6 3/4-7/8	6 3/4-7/8	4 3/8-7/8	5	—
56-90 d...	6 3/4	6 3/4	6 3/4-7/8	6 3/4-7/8	4 3/8-5/8	5	2 1/8-1/2
Waren-wchsel.	6 7/8-7	6 7/8-7 1/4	7	7	4 1/4-5	5 5/8-6 1/4	—
New York Call money	5 1/2-3/4	5-3/4	4 1/2-5 1/4	4 1/4-3/4	4-3/4	4-1/4	1 3/4-2 1/2
Partic. disc.	3 7/8	3 7/8	3 3/8-7/8	3 3/8	3 3/4	3 3/8-3/4	—

1) Call money-koers van 5 April en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag. 2) Koers van 7 April.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York**)	Londen)	Berlijn)	Parijs)	Brussel)	Batavia)
3 Apr. 1928	2.48 1/16	12.11 1/8	59.38	9.77 1/2	34.65	100
4 " 1928	2.48 1/16	12.12 1/8	59.36 1/2	9.77 1/2	34.66 1/2	100
5 " 1928	2.48 1/16	12.11 7/8	59.35	9.77 1/2	34.67 1/2	100
6 " 1928	—	—	—	—	—	—
7 " 1928	—	—	—	—	—	—
9 " 1928	—	—	—	—	—	—
Laagsted.w.)	2.48 1/8	12.11 1/2	59.33	9.76	34.63	99 3/4
Hoogste d.w.)	2.48 3/8	12.12 1/2	59.40	9.80	34.69	100 1/4
2 Apr. 1928	2.48 1/4	12.11 7/8	59.38	9.77 1/2	34.65	100
26 Mrt. 1928	2.48 1/4	12.12	59.37	9.77 1/2	34.63 1/2	100
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10 3/4	59.26	48.—	34.59	100

Data	Zwitserland*)	Weenen*)	Praag)	Boekarest)	Milaan**)	Madrid**)
3 Apr. 1928	47.82 1/2	34.92 1/2	7.36	1.57	13.11	41.77 1/2
4 " 1928	47.83	34.95	7.36	1.57 1/2	13.11 1/2	41.78
5 " 1928	47.83	34.92 1/2	7.36	1.56	13.11 1/2	41.72
6 " 1928	—	—	—	—	—	—
7 " 1928	—	—	—	—	—	—
9 " 1928	—	—	—	—	—	—
Laagsted.w.)	47.80	34.90	7.34	1.54	13.07 1/2	41.70
Hoogste d.w.)	47.85	35.10	7.38	1.62 1/2	13.15	41.80
2 Apr. 1928	47.83 1/2	34.95	7.36 1/2	1.57 1/2	13.11 1/2	41.73
26 Mrt. 1928	47.82 1/2	34.95	7.36 1/2	1.54	13.11 1/2	41.65 1/2
Muntpariteit	48.—	35.—	—	—	48.—	48.—

Data	Stockholm*)	Kopenhagen*)	Oslo*)	Hel-sing-fors)	Buenos-Aires)	Montreal)
3 Apr. 1928	66.67 1/2	66.57 1/2	66.32 1/2	6.26	106 1/4	2.48 1/8
4 " 1928	66.65	66.57 1/2	66.32 1/2	6.26	106	2.48 1/8
5 " 1928	66.70	66.57 1/2	66.32 1/2	6.26	106 1/8	2.48 1/8
6 " 1928	—	—	—	—	—	—
7 " 1928	—	—	—	—	—	—
9 " 1928	—	—	—	—	—	—
Laagste d.w.)	66.60	66.50	66.25	6.24	105 3/4	2.48 1/8
Hoogste d.w.)	66.70	66.60	66.35	6.28	106 1/2	2.48 3/8
2 Apr. 1928	66.67 1/2	66.57 1/2	66.32 1/2	6.26	106 1/4	2.48 1/8
26 Mrt. 1928	66.65	66.57 1/2	66.30	6.26	106 1/8	2.48 1/8
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	6.26 1/2	105 1/8	2.48 3/8

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.
 1) Particuliere opgave.
 2) Wettelijk gestabiliseerd tusschen 7.53 1/8 en 7.21 1/2.
 In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
3 April 1928	4,88 1/2	3,93 3/4	23,92 1/2	40,30
4 " 1928	4,88 5/16	3,93 3/4	23,91 7/8	40,30
5 " 1928	4,88 9/32	3,93 3/4	23,91 1/2	40,29 1/2
6 " 1928	—	—	—	—
7 " 1928	4,88 1/2	3,93 3/4	23,92	40,30
9 " 1928	4,88 1/2	3,93 3/4	23,92	40,29 1/2
11 April 1927	4,85 9/16	3,91 5/8	23,70 1/2	40,00
Muntpariteit	4,8667	19,30	23,81 1/2	40 3/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Londen	Noteerings-eenheden	24 Mrt. 1928	31 Mrt. 1928	2/7 April 1928 Laagste	7 April 1928 Hoogste
Alexandrië	Piast. p. £	97 1/2	97 1/2	97 1/16	97 1/2
Athene	Dr. p. £	369	368 7/8	368	369 1/2
Bangkok	Sh. p. tical	1/10 1/2	1/10 3/8	1/10 9/8	1/10 1/2
Budapest	Pen. p. £	27.93 1/2	27.95 1/2	27.93	27.98
B. Aires 1)	d. p. \$	47 15/16	47 15/16	47 85/32	47 71/32
Calcutta	Sh. p. rup.	1/6	1/6	1/5 85/64	1/6 1/64
Constantin	Piast. p. £	962 1/2	965	955	970
Hongkong	Sh. p. \$	2/0 13/32	2/0 9/8	2/0 1/8	2/0 5/8
Kobe	Sh. p. yen	1/11 1/4	1/11 1/8	1/11 1/8	1/11 1/8
Lissabon 1)	d. per Esc.	2 1/16	2 1/32	2 1/32	2 1/8
Mexico	d. per \$	24	24	23 7/8	24 1/8
Montevideo 1)	d. per \$	51	51	50 1/8	51 1/2
Montreal 1)	\$ per £	4.87 3/4	4.87 1/8	4.87 1/8	4.87 1/8
R.d. Janeiro 1)	d. per Mil.	5 1/16	5 59/64	5 29/32	5 59/64
Shanghai	Sh. p. tael	2/7 1/16	2/7 1/16	2/6 3/4	2/7 1/16
Singapore	id. p. \$	2/3 1/10	2/3 1/10	2/3 3/4	2/3 1/10
Valparaiso 1)	\$ p. £	39.36	39.36	39.36	39.37
Warschau	Zl. p. £	43.46 1/2	43.37 1/2	43.25	43.75

1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 3)

	Londen 1)	N.York 2)		Londen
2 Apr. 1928	26 5/16	57	2 Apr. 1928	84 11 1/2
3 " 1928	26 1/4	57 1/8	3 " 1928	84 11 1/2
4 " 1928	26 5/16	57 1/8	4 " 1928	84 11 1/2
5 " 1928	26 1/4	57	5 " 1928	84 11 1/2
6 " 1928	—	—	6 " 1928	—
7 " 1928	—	57	7 " 1928	—
9 Apr. 1927	26	56	9 Apr. 1927	84 1/11
20 Juli 1914	24 15/16	59	20 Juli 1914	84 1/11

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Vorderingen.	31 Maart 1928	7 April 1928
Saldo bij de Nederlandsche Bank...	—	—
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	f 1.006.075,70	f 3.459.255,93
Voorschot op ultimo Febr. 1928 aan de gem. op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en openten op de Rijksinkomsten belasting.....	" 38.501.447,13	" 38.501.447,13
Voorschotten aan Suriname.....	" 11.608.243,54	" 11.685.500,54
Voorschotten aan Curaçao.....	—	—
Kasvoord. weg. creditverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand van Staatsschuldbrieven.....	" 136.500.039,20	" 137.679.614,31
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen.....	—	—
Vordering op het Staatsbedrijf der P., T. en T. 2)	" 17.296.329,33	" 17.547.633,58
Id. op andere Staatsbedrijven 3)	" 5.215.348,03	" 5.215.348,03

Verechtingen.	31 Maart 1928	7 April 1928
Voorschot door de Nederl. Bank....	f 12.565.518,15	f 13.945.508,37
Schatkistbiljetten in omloop 1).....	" 103.526.000,—	" 103.526.000,—
Schatkistpromessen in omloop.....	" 22.930.000,—	" 20.660.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank..	—	" 5.000.000,—
Zilverbons in omloop.....	" 12.032.099,—	" 11.975.090,50
Schuld a. d. Bank v. Ned. Gemeenten 2)	—	—
Id. aan Ned.-Indië.....	" 25.109.302,08	" 21.876.758,68
Id. aan Curaçao.....	" 189.442,95	" 189.442,95
Id. a. h. Alg. Burg. Pensioenfonds 3)	" 17.432.891,99	" 3.797.838,84
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 2)	" 53.688.466,67	" 52.726.457,—
Id. aan andere Staatsbedrijven 3)	" 1.315.000,—	" 1.315.000,—
Id. aan diverse instellingen 3)	" 21.809.252,78	" 51.821.440,39

1) Waarvan f 12.056.000 vervallende op 1 Juli 1929.
 2) In rekg.-crt. met 's Rijks Schatkist.
 3) In rekg.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	31 Maart 1928	7 April 1928
Vorderingen:		
Saldo bij 's Rijks kas.....	f 25.109.000,—	f 21.877.000,—
Saldo bij de Javasche Bank.....	" 12.981.000,—	" 14.427.000,—
Verplichtingen:		
Voorschot uit 's Rijks kas aan N.-Indië	—	—
Voorschot Javasche Bank aan N.-Indië	—	—
Schatkistpromessen in omloop.....	" 150.000,—	" 150.000,—
Muntbiljetten in omloop.....	" 33.266.000,—	" 33.053.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds..	" 1.184.000,—	" 1.184.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.	" 1.117.000,—	" 1.197.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 10 April 1928.

Activa.		
Binnenl. Wis- f Hfdbk. f	45.795.089,62	
sels, Prom., Bijbnk. „	3.795.966,56	
enz. in disc. Ag. sch. „	11.822.299,08	f 61.413.355,26
Papier o. h. Buitentl. in disconto.	—	
Idem eigen portef. „	181.635.478,—	
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. „	—	181.635.478,—
Beleeningen (Hfdbk. f	56.398.959,04	
incl. vrsch. Bijbnk. „	6.552.149,94	
in rek.-crt. Ag. sch. „	63.270.628,08	
op onderp. f	126.221.737,06	
Op Effecten. f	122.674.649,67	
Op Goederen en Spec. „	3.547.087,39	126.221.737,06
Voorschotten a. h. Rijk	—	9.510.635,09
Munt en Muntmateriaal		
Munt, Goud	f 67.705.495,—	
Muntmat., Goud ..	367.471.843,72	
f	435.177.338,72	
Munt, Zilver, enz. „	25.523.323,59	
Muntmat., Zilver ..	—	460.700.662,31
Belegging 1/5 kapitaal, reserves en pensioenfonds	—	23.648.901,96
Gebouwen en Meub. der Bank	—	5.000.000,—
Diverse rekeningen	—	38.679.705,62
f	906.810.475,30	
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	
Reservefonds	7.027.840,39	
Bijzondere reserve	8.000.000,—	
Pensioenfonds	4.831.904,27	
Bankbiljetten in omloop	807.087.115,—	
Bankassigatiën in omloop	377.847,20	
Rek.-Cour. f Het Rijk	—	
saldo's: { Anderen f	42.252.982,74	42.252.982,74
Diverse rekeningen	—	17.232.785,70
f	906.810.475,30	
Beschikbaar metaalsaldo	f 290.310.621,07	
Op de basis van 1/5 metaaldekking ..	120.367.032,08	
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. „	1.451.553.105,—	

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek-kings-perc.
	Munt	Muntmat.				
10 April '28	67.705	367.472	807.087	42.631	290.311	54
2 „ '28	67.707	367.472	823.324	44.501	287.274	53
26 Mrt. '28	67.720	367.472	768.643	47.831	298.152	57
19 „ '28	67.718	367.464	769.798	49.217	297.463	56
12 „ '28	67.719	367.464	781.682	37.439	297.455	56
5 „ '28	67.724	367.464	796.958	36.961	294.603	55
11 April '27	59.406	359.739	805.620	30.186	278.446	53
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521 ¹⁾	54

Data	Totaal bedrag disconto's		Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitentl.	Diverse rekeningen ²⁾
	disconto's	rechtstreeks				
10 April 1928	61.413	5.000	126.222	181.635	38.680	
2 „ 1928	57.424	—	147.804	181.635	37.426	
26 Mrt. 1928	51.696	—	111.987	181.431	33.740	
19 „ 1928	53.427	—	115.960	181.313	31.800	
12 „ 1928	56.296	—	109.895	181.262	31.093	
5 „ 1928	59.393	—	124.659	181.206	28.067	
11 April 1927	90.877	—	130.819	146.862	50.274	
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509	

¹⁾ Op de basis van 1/5 metaaldekking. ²⁾ Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Discont.	Div. rekeningen ¹⁾
3 Maart 1928..	1.100	1.542	606	825	454
25 Febr. 1928..	1.106	1.407	577	832	438
18 „ 1928..	1.105	1.383	562	842	430
11 „ 1928..	1.106	1.467	571	857	436
4 „ 1928..	1.105	1.606	613	859	412
5 Maart 1927..	1.041	1.567	643	963	538
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. metaal-schulden	Beschikb. metaal-saldo
31 Mrt. 1928	191.600	—	309.900	45.000	120.620
24 „ 1928	192.300	—	308.600	44.000	121.780
17 „ 1928	192.700	—	312.300	41.500	121.940
10 Mrt. 1928	173.447	19.398	312.645	40.523	122.627
3 „ 1928	173.468	18.619	309.302	42.859	122.064
25 Febr. 1928	173.594	18.015	309.402	40.270	122.056
18 „ 1928	173.657	17.262	312.449	44.761	119.859
2 Apr. 1927	185.904	31.488	307.260	44.840	147.926
3 Apr. 1926	201.860	40.184	331.039	54.393	165.609
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ²⁾

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
31 Mrt. 1928	—	130.600	—	***	54
24 „ 1928	—	130.800	—	***	55
17 „ 1928	—	137.100	—	***	54
10 Mrt. 1928	12.778	26.904	81.754	45.234	55
3 „ 1928	12.659	27.450	85.062	41.045	55
25 Febr. 1928	12.784	28.948	85.576	36.789	53
18 „ 1928	12.708	29.644	88.799	41.157	53
2 Apr. 1927	13.724	20.484	65.852	41.306	62
3 Apr. 1926	9.141	19.951	41.892	77.729	63
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis 1/5 metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Bankbilj.	Gov. Sec.
5 April 1928	157.245	136.605	***	***	***
28 Mrt. 1928	158.130	135.409	289.508	56.250	240.241
21 „ 1928	157.653	134.392	290.299	56.250	240.522
14 „ 1928	157.853	134.402	290.537	56.250	240.759
7 „ 1928	157.898	135.115	289.839	56.250	240.210
29 Febr. 1928	157.250	135.349	287.480	56.250	237.550
6 April 1927	151.300	137.859	293.542	56.250	243.696
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
5 April '28	34.790	57.351	25.998	88.883	40.390	35 1/8
28 Mrt. '28	30.824	56.878	13.635	98.248	42.471	37 1/8
21 „ '28	32.879	58.130	14.141	101.574	43.012	38
14 „ '28	31.507	56.982	9.770	103.632	43.200	38 1/4
7 „ '28	31.762	55.322	8.462	102.879	42.533	38 1/16
29 Febr. '28	30.683	54.587	10.140	98.507	41.650	35 1/8
6 April '27	30.982	77.766	21.036	103.249	33.191	26 1/16
22 Juli '14	11.005	33.633	13.736	42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Waarvan in het buitentl. ¹⁾	Zilver	Te goed in het buitentl.	Wissels	Waarv. op het buitentl.	Beleeningen
5 Apr. '28	5.544	1.864	343	60	2.610	13	1.726
29 Mrt. '28	5.544	1.864	343	57	2.345	11	1.711
22 „ '28	5.544	1.864	343	59	1.449	12	1.747
15 „ '28	5.544	1.864	343	56	1.649	11	1.739
8 „ '28	5.544	1.864	343	56	1.505	13	1.797
7 Apr. '27	5.548	1.864	342	73	2.239	11	1.895
23 Juli '14	4.104	—	640	—	1.541	8	769

Data	Buit.gew. voorsch. afd. Staat	Schatkistbil-jetten ²⁾	Diver-sen ³⁾	Circulatie	Rekg. Courant	
					Parti-culieren	Staat
5 Apr. '28	24.200	5.930	26.756	60.293	7.952	22
29 Mrt. '28	23.150	5.930	26.001	58.580	8.387	5
22 „ '28	23.100	5.930	26.087	58.556	7.704	10
15 „ '28	23.100	5.930	26.226	58.899	7.804	28
8 „ '28	23.200	5.926	26.893	59.271	7.829	121
7 Apr. '27	28.150	5.671	12.067	53.351	3.886	36
23 Juli '14	—	—	—	5.912	943	401

¹⁾ Waarvan beschikbaar 463 miljoen. ²⁾ In disconto genomen wegens voorsch. v. d. Staat aan buitentl. regeeringen. ³⁾ Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit. circ. banken 1)	Devisen als gouddekking	Andere wissels en cheques	Beleeningen
31 Mrt. 1928	1.930,8	85,6	188,9	2.652,0	84,9
23 „ 1928	1.908,9	85,6	228,8	1.927,6	31,3
15 „ 1928	1.888,1	85,6	262,1	2.000,7	91,0
7 „ 1928	1.883,3	85,6	297,3	2.260,9	50,6
29 Febr. 1928	1.888,4	85,6	282,0	2.336,3	117,1
31 Mrt. 1927	1.851,7	101,4	203,0	1.962,7	81,1
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa 2)	Circulatie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
31 Mrt. 1928	94,0	623,8	4.513,2	532,6	188,4
23 „ 1928	94,2	548,2	3.763,1	495,2	174,8
15 „ 1928	94,2	534,4	3.885,8	492,1	177,7
7 „ 1928	94,2	510,0	4.067,7	526,5	222,9
29 Febr. 1928	94,2	551,8	4.268,2	491,0	221,3
31 Mrt. 1927	92,9	425,5	3.588,7	616,4	183,6
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 31, 23, 15, 7 Maart 23 Febr. '28, 31 Maart '27, resp. 26; 46; 39; 43; 18; 34 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1928	Goud		Zilver 1)	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. qid. Staat voor ingetrokken marken	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in erwissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
4 Apr.	751	455	44	521	64	389	2.112	33	48
29 Mrt.	751	449	44	522	53	393	2.076	15	91
22 „	751	428	44	516	44	392	2.057	19	68
15 „	750	437	44	525	41	389	2.084	23	50
8 „	750	451	44	529	51	382	2.088	27	68
7 Apr. 2)	633	414	40	468	34	400	1.878	14	69

1) Aan de schatkist gecedeerd. 2) 1927.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
21 Mrt. '28	2.775,8	1.442,5	170,1	477,0	332,7
14 „ '28	2.788,4	1.427,8	168,3	472,3	343,3
7 „ '28	2.812,2	1.395,2	163,4	482,1	338,5
29 Febr. '28	2.808,4	1.435,0	165,9	492,6	343,8
21 „ '28	2.819,8	1.437,0	164,6	461,0	353,2
15 „ '28	2.813,6	1.412,8	167,2	481,1	354,8
23 Mrt. '27	3.033,6	1.671,0	159,6	457,1	231,3

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekking-perc. 1)	Algem. Dekking-perc. 2)
21 Mrt. '28	385,3	1.565,3	2.359,7	136,6	70,7	75,1
14 „ '28	400,9	1.574,1	2.402,9	136,5	70,1	74,3
7 „ '28	402,7	1.591,4	2.410,7	136,6	70,3	74,4
29 Febr. '28	407,6	1.588,2	2.425,6	136,6	70,0	74,1
21 „ '28	401,5	1.591,9	2.404,9	136,5	70,56	74,7
15 „ '28	408,4	1.586,2	2.443,8	135,9	69,8	74,0
23 Mrt. '27	342,2	1.701,6	2.329,3	127,6	75,3	79,2

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Disconto's en beleen.	Belegtingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
14 Mrt. '28	649	15.326	6.538	1.736	20.494	6.701
7 „ '28	650	15.153	6.529	1.743	20.324	6.676
29 Febr. '28	649	15.143	6.558	1.755	20.405	6.655
21 „ '28	648	15.048	6.527	1.744	20.174	6.644
15 „ '28	649	15.131	6.535	1.762	20.412	6.661
16 Mrt. '27	674	14.385	5.959	1.682	19.580	6.000

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 10 April 1928.

Hoewel de beurshandel gedurende de achter ons liggende berichtsweek werd onderbroken door de vrij langdurige Paaschvacantie, is de stemming over het algemeen tamelijk opgewekt gebleven. Te Berlijn viel zelfs een opmerkelijke wijziging in de houding van de fondsenmarkt op te merken. Tot nu toe waren het enkele speciale soorten geweest, welke van een vaste houding blijk hadden gegeven, doch in de laatste dagen heeft deze stemming zich over de geheele markt kunnen uitbreiden. Zelfs traden sommige groepen van fondsen, welke tot nu toe sterk de aandacht hadden getrokken, zooals kunstzijde aandelen, eenigszins op den achtergrond. De vraag is niet in de eerste plaats van het eigen land, doch van de Vereenigde Staten, Engeland en Nederland uitgegaan. Uit de voornaamste beursplaatsen van deze landen zijn omvangrijke koopopdrachten ontvangen. Daarenboven werd de markt gesteund, doordat de gelden, welke per 1 April uit coupon- en dividendbetalingen beschikbaar waren gekomen, belegging zochten. De afdelingen, tot welke men zich in de eerste plaats heeft gericht, waren die voor electrotechnische aandelen, aandelen in textielondernemingen, bruinkoolmijnen, enz.

Te Londen heeft voornamelijk de opgewekte houding van de markt voor beleggingsfondsen de aandacht getrokken. Deze omstandigheid moet in verband worden gebracht met de optimistische opvattingen, welke men omtrent de aanstaande begroting koestert, als gevolg van de niet onbevredigende afsluiting van het financieele boekjaar 1927/28. Hoewel men niet op belastingverlagingen rekest, is men toch van meening, dat de staatsfinanciën aanleiding tot optimisme kunnen geven. Daarentegen waren industrieele fondsen onregelmatig en weerspiegelden zij duidelijk de nadering van de vacantedagen. De rubbermarkt is eenigszins, doch niet in al te sterke mate, aangetast door de verklaring van den eersten minister, dat de restrictiebepalingen volgens het stelsel Stevenson binnenkort afgeschaft zullen worden.

Te Parijs zijn omvangrijke kooporders samengekomen, zoowel voor aandelen als voor obligaties. De vraag voor buitenlandse rekening is bijzonder groot gebleven, zoodat belangrijke koersverbeteringen over de gansche linie hebben plaats gevonden. De kooplust staat nog steeds in verband met verwachtingen omtrent een verdere stijging van het koerspeil, zoodra de stabilisatie van het Fransche ruilmiddel een voldongen feit zal zijn geworden.

Te New York is de fondsenmarkt iets rustiger geweest met af en toe eenige neiging tot realisatie. Het aanbod werd echter goed opgenomen. In zekeren zin kan van een labiel evenwicht op de fondsenmarkt van Wallstreet worden gesproken. Aan den eenen kant bevinden zich omvangrijke „pools”, welke veel aandacht besteden aan den export van goud, de toeneming van de voorschotten aan de makelaars ter beurze, de iets stijvere geldmarkt, voornamelijk voor „call money” en de grootere afhankelijkheid van de Federal Reserve Banks. Aan den anderen kant houdt men rekening met andere tendensen, o.a. met de grootere bedrijvigheid in de staal- en automobielenijverheid. Over het algemeen is men van opinie, dat de industrieele bedrijvigheid in April de verwachtingen zal overtreffen. Eén en ander doet geen bepaalde richting op de fondsenmarkt naar voren treden, doch doet de algemeene stemming naar de zijde van een optimistische opvatting overhellen.

Ten onzent is de markt kalm gebleven en met geringe omzetting, zooals gewoonlijk in de week, voorafgaande aan de Paaschvacantie, het geval is. De beleggingsmarkt is iets achteruit gelopen, doch de verschillen zijn meestal niet boven fracties van procenten uitgegaan. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld 1922: 105 $\frac{7}{8}$, 106, 105 $\frac{13}{16}$, 105 $\frac{7}{8}$; 4 $\frac{1}{2}$ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 100 $\frac{15}{16}$, 100 $\frac{13}{16}$, 100 $\frac{15}{16}$; 4 $\frac{1}{2}$ pCt. Ned. Indië 1926: 98 $\frac{9}{16}$, 98 $\frac{1}{2}$, 98 $\frac{19}{32}$, 98 $\frac{1}{2}$; 5 pCt. Mexico £ 100—1000: 9 $\frac{3}{8}$, 9 $\frac{1}{2}$, 9 $\frac{3}{8}$; 8 pCt. Sao Paulo: 106 $\frac{15}{16}$, 107 $\frac{1}{16}$, 107; 5 pCt. Mexico goud £ 20—100: 41 $\frac{1}{4}$, 40.

Daarentegen was de rest van de markt niet ongeanimeerd. In het bijzonder hebben aandelen in industrieele ondernemingen de aandacht getrokken door een vaste houding. Op den voorgrond stonden aandelen in kunstzijdefabrieken, waarvan bijna alle soorten sterk gevraagd waren. De krachtigste stijging hebben aandelen Enka kunnen ondergaan; in aansluiting hieraan werden aandelen Maekubee, Hollandische Kunstzijde Industrie, Internationale Viscose, Snia Viscosa, enz. uit de markt genomen. Vervolgens richtte de aandacht zich op Philips aandelen. Na een aanvankelijke, lichte reactie kon de stijging van dit fonds verder voortgang hebben. Margarine soorten waren stil, doch met een goeden grondtoon. Bijzonder vast waren aandelen Nederlandsche Gist- en Spiritusfabriek. Centrale Suiker Mij.:

89, 88 $\frac{1}{2}$, 88 $\frac{5}{16}$, 88; Hollandsche Kunstzijde Industrie: 196 $\frac{1}{2}$, 199 $\frac{1}{2}$, 206 $\frac{1}{2}$, 204 $\frac{7}{8}$, 215; Holl. Mij. t. h. m. van werken in gew. Beton: 210, 215 $\frac{1}{2}$, 220, 218; Jurgens: 286, 289 $\frac{1}{2}$, 287 $\frac{1}{2}$, 290; Maekubee: 165, 166 $\frac{1}{4}$, 167 $\frac{7}{8}$, 171 $\frac{1}{4}$, 180 $\frac{7}{8}$; Ned. Gist- en Spiritusfabr.: 447, 470, 477 $\frac{1}{2}$, 470; Nederl. Kunstzijdefabr.: 452 $\frac{1}{2}$, 460 $\frac{1}{2}$, 461 $\frac{1}{2}$, 486; Philips Gloeilampenfabr.: 627, 641, 640, 644, 654 $\frac{1}{2}$; Zweedsche Lucifer Mij.: 364 $\frac{1}{2}$, 373 $\frac{1}{2}$, 374 $\frac{1}{2}$.

Een scherpe tegenstelling met deze afdeling van de beurs en trouwen met de geheele markt heeft de afdeling voor rubberaandeelen gevormd. Onmiddellijk na het bekend worden van het feit, dat het stelsel Stevenson per 1 November a.s. zal worden afgeschaft, werd ruim aanbod op onze markt geconcentreerd, zoodat de koersen van alle rubberaandeelen een gevoeligen schok ondergingen. Blijkbaar had men in de hoop geleefd, dat de beperkende bepalingen niet, of althans niet plotseling, buiten werking gesteld zouden worden en toen men in deze hoop werd teleurgesteld, heeft men de voorkeur aan verkoop gegeven. Toch viel van een paniekstemming niet veel te merken; de koersen daalden en het aanbod werd niet gemakkelijk opgenomen, doch overstelpend is de verkoopdrang niet geworden. Tegen het einde van de berichtswEEK scheen het, alsof een licht herstel zijn intrede zou kunnen doen, doch toen de rubberprijzen zoowel uit New York als uit Londen van een zwakke houding blijk gaven, kon het iets hogere peil niet worden gehandhaafd. Amsterdam Rubber: 264, 268 $\frac{1}{2}$, 263 $\frac{1}{4}$, 246, 242 $\frac{1}{2}$; Deli Batavia: 198 $\frac{3}{4}$, 195, 192 $\frac{1}{2}$, 178 $\frac{3}{4}$, 179 $\frac{1}{2}$; Hessa Rubber: 379, 354 $\frac{1}{4}$ (ex div.), 360, 344 $\frac{1}{2}$, 337; Indische Rubber: 317, 314, 293, 287; Java Caoutchouc: 186, 183, 170 $\frac{1}{2}$, 168 $\frac{1}{2}$; Kali Telepak: 297, 298, 274, 267; Kendeng Lemboe: 372 $\frac{1}{2}$, 378 $\frac{3}{4}$, 353 $\frac{1}{4}$, 342 $\frac{1}{4}$; Majanglandan: 334, 331, 315, 305; Ned. Ind. Rubber en Koffie: 300, 294, 289; Oost Java Rubber: 369, 374, 360, 356; R'dam Tapanoeli: 145 $\frac{1}{4}$, 151, 147, 139, 137 $\frac{1}{2}$; Serbadjadi: 248, 258 $\frac{1}{2}$, 249 $\frac{1}{2}$, 234 $\frac{1}{2}$, 223 $\frac{1}{2}$; Sumatra Caoutchouc: 210, 218 $\frac{1}{2}$, 198 $\frac{1}{4}$, 191; Sumatra Rubber: 246, 243, 229, 220 $\frac{1}{4}$; Ver. Ind. Cultuurondernemingen: 163 $\frac{1}{2}$, 168, 152 $\frac{1}{4}$, 148; Intercontinental Rubber: 15 $\frac{1}{4}$, 15 $\frac{21}{32}$, 14 $\frac{17}{32}$, 14 $\frac{9}{32}$.

Voor het overige heeft de fondsenmarkt slechts beperkte omzetting te zien gegeven. *Tabaksaandeelen* waren vast, hetgeen des te opmerkelijker was, omdat anders de saamhoorigheid met rubberaandeelen vrij sterk wordt gedemonstreerd. Een uitzondering vormden certificaten „De Oostkust”, wijl deze maatschappij de grootste rubberbelangen bezit. Zeer vast waren aandeelen Deli Batavia, in verband met hernieuwde geruchten omtrent een uitgifte van aandeelen. Arendsburg: 657, 660, 665, 650; Besoeki Tabak Mij.: 539, 541, 548, 549; Deli Batavia: 621, 636 $\frac{1}{2}$, 640 $\frac{1}{2}$, 638 $\frac{1}{2}$, 645 $\frac{1}{2}$; Deli Mij.: 456 $\frac{1}{4}$, 458, 463 $\frac{1}{2}$, 453; Ngoepit: 422, 425, 435, 429; Oostkust: 234 $\frac{1}{2}$, 238, 231 $\frac{1}{4}$, 226; Senembah: 488, 497, 496.

Suikeraandeelen hebben op den achtergrond gestaan met bijzonder kleine variaties. In aandeelen H.V.A. heeft zich af en toe eenig aanbod ontwikkeld. Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 192 $\frac{1}{4}$, 192 $\frac{1}{2}$, 190 $\frac{1}{2}$, 191 $\frac{1}{2}$; Handelsverg. Amsterdam: 784, 785, 784 $\frac{1}{4}$, 781; Javasche Cultuur Mij.: 429, 428 $\frac{1}{2}$, 414, 413; Kalibagor: 458, 459, 455, 420 (ex div.) 416; Maron: 291 $\frac{1}{2}$, 288 $\frac{1}{2}$; Moormann: 445, 444, 443, 433; Ned. Ind. Suiker Unie: 309, 307, 303, 299 $\frac{1}{2}$, 298 $\frac{1}{2}$; Pagottan: 325, 327 $\frac{1}{2}$, 320, 324; Poerworedjo: 125; Sindangloet: 468, 463, 466, 460; Tjepper: 820, 815, 825, 840; Watoetoelis Poppoh: 915, 910, 900, 895.

De *Petroleummarkt* was eveneens stil. Aandeelen Koninklijke hebben bijna geen omzetting te zien gegeven. Vast waren aandeelen Panolan, in verband met de sterk gestegen productie van de maatschappij. Dordtsche Petr. Ind. Mij.: 322, 318, 315 $\frac{1}{4}$; Gec. Holl. Petr. Mij.: 192; Kon. Petr. Mij.: 341 $\frac{1}{4}$, 340 $\frac{3}{4}$, 340; Panolan Mij. fl. 1650, fl. 1642, fl. 1650, fl. 1670, fl. 1700; Perlak Petroleum: 75 $\frac{3}{8}$, 75, 75 $\frac{1}{2}$, 75; Pseudawa: 25 $\frac{1}{4}$, 24 $\frac{1}{2}$, 24 $\frac{1}{8}$, 24 $\frac{1}{2}$; Marland Oil: 40 $\frac{3}{4}$, 39 $\frac{1}{2}$, 39 $\frac{3}{16}$, 41 $\frac{13}{32}$.

Scheepvaart-aandeelen bleven onbewogen, ook voor aandeelen Holland Amerika Lijn, hoewel het jaarverslag geen ongunstigen indruk heeft gemaakt. Holland-Amerika Lijn: 81, 82, 81 $\frac{1}{2}$, 79; Java-China-Japan Lijn: 141 $\frac{1}{2}$, 142 $\frac{1}{2}$, 140 $\frac{1}{4}$, 139 $\frac{1}{2}$; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 92 $\frac{1}{2}$, 92, 91 $\frac{1}{2}$; Nievelt Goudriaan: 129 $\frac{1}{4}$, 131 $\frac{1}{4}$, 130, 128 $\frac{1}{2}$; Ned. Scheepvaart Unie: 211 $\frac{1}{2}$, 210 $\frac{3}{4}$, 211 $\frac{1}{4}$, 211; Stoomv. Mij. Nederland: 201.

De afdeling voor *mijnbouw-aandeelen* was stil en niet veel veranderd. Voor aandeelen Algemeene Exploratie Mij. ontwikkelde zich eenige vraag. Alg. Exploratie Mij.: 86 $\frac{1}{4}$, 84, 87 $\frac{1}{2}$, 88 $\frac{1}{2}$; Billiton 1e Rubriek: 975, 985, 1000, 999; Boeton Mijnbouw Mij.: 159, 163, 165 $\frac{1}{4}$, 165; Müller & Co.'s Mijnbouw Mij.: 94, 95, 97, 98 $\frac{1}{2}$; Redjang Labong: 127, 125 $\frac{1}{2}$, 127 $\frac{1}{2}$, 127; Singkep Tin Mij.: 431, 434 $\frac{1}{2}$, 430.

Bankaandeelen waren vast, doch zonder bijzondere ver-

schillen. Amsterdamsche Bank: 187 $\frac{1}{8}$, 187 $\frac{1}{8}$, 187 $\frac{1}{4}$, 186 $\frac{3}{8}$; Javasche Bank: 345; Koloniale Bank: 275 $\frac{1}{4}$, 272, 273 $\frac{1}{2}$; Ned.-Ind. Handelsbank: 182 $\frac{1}{4}$, 183, 182 $\frac{1}{2}$, 184 $\frac{3}{8}$; Ned. Handel Mij. C. v. A.: 180 $\frac{1}{4}$, 180, 182 $\frac{1}{2}$, 180; R'damsche Bankvereniging: 98 $\frac{3}{8}$, 98 $\frac{1}{2}$, 98 $\frac{3}{8}$; Twentsche Bank: 147 $\frac{1}{2}$, 146 $\frac{1}{2}$.

De *Amerikaansche* markt bleef opgewekt met name voor aandeelen Anaconda Copper en U.S. Leather. American Smelting & Ref. Cy.: 187 $\frac{1}{2}$, 185 $\frac{1}{8}$, 184 $\frac{15}{16}$, 188 $\frac{11}{16}$; Anaconda Copper: 120, 122 $\frac{1}{4}$, 127 $\frac{1}{8}$, 143; Studebaker: 63 $\frac{15}{16}$, 64, 63 $\frac{7}{8}$, 67 $\frac{5}{8}$; United States Steel Corp.: 148 $\frac{1}{8}$, 146 $\frac{1}{8}$, 147 $\frac{1}{4}$, 146 $\frac{3}{4}$ (ex div.); Atchison Topeca: 190 $\frac{1}{4}$, 192 $\frac{1}{2}$; Erie: 56 $\frac{1}{4}$, 58 $\frac{5}{8}$, 59 $\frac{1}{4}$; Missouri Kansas & Texas: 38 $\frac{1}{8}$, 39 $\frac{3}{8}$, 38 $\frac{16}{16}$; St. Louis & San Francisco: 122, 120 $\frac{1}{4}$; Union Pacific: 196 $\frac{1}{8}$, 194 $\frac{1}{4}$, 194 $\frac{1}{4}$ (ex div.); Wabash Railway: 71, 70 $\frac{5}{8}$, 73 $\frac{5}{16}$, 79 $\frac{3}{8}$, 78 $\frac{13}{16}$.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

10 April 1928.

Tarwe. De Paaschdagen hebben het zakendoen zoodanig onderbroken, dat er slechts een paar dagen overbleven waarop zaken tot stand konden komen. In het algemeen was de belangstelling gering, maar omstreeks het midden van de vorige week was er vooral in de Engelsche markten meer vraag. Er ontwikkelde zich vooral veel belangstelling voor ladingen Australische tarwe, maar ook voor andere soorten was de stemming vaster. Nog steeds gaat de steun voor de tarwemarkt in het algemeen uit van Noord-Amerika, daar men ongunstig blijft oordeelen over den nieuwen oogst van wintertarwe. Vooral in het dal van de Ohiorivier schijnt de tarwe zeer door de weersomstandigheden geleden te hebben. Er hebben geen groote prijsfluctuaties in Chicago plaats gevonden, maar sedert geruimen tijd bewegen de prijzen zich langzaam maar zeker omhoog. Platatarwe volgt ternaauwernood deze beweging en de hoeveelheid van deze soort naar Europa onderweg blijft nog steeds zeer ruim voor de behoefte, althans in sommige markten, waartoe wel de onze in de eerste plaats behoort. Toch konden de prijzen zich op z'n minst handhaven en het vertrouwen is daardoor bijna overal toegenomen.

Terwijl men tot de overtuiging gekomen is, dat ook in Europa in de meeste landen de stand van de wintertarwe onbevredigend is, meent men tevens dat goed voorjaarsweer een zeer gunstigen invloed zou uitoefenen. Waar dit weer in de meeste landen is ingetreden, moeten de vooruitzichten wel verbeterd zijn. Tot nog toe heeft zich dit evenwel niet in de markt afgespiegeld.

Rogge. Dit artikel heeft eveneens een vaster verloop gehad, waarbij de meeste zaken zich bepaalden tot Mei afloading van Montreal. Overigens hebben ook voor dit artikel de feestdagen een ernstige belemmering opgeleverd en waar de algemeene positie van het artikel vrijwel onveranderd is, spreekt het vanzelf dat weinig nieuwe zaken tot stand kwamen.

Mais. De markttoestand is weinig verbeterd. Voor Plata-mais van den nieuwen oogst bestond al heel weinig vraag, aangezien de meeste locomarkten zoodanig slecht waren, dat men ook voor de eerste posities van den nieuwen oogst bijna geen belangstelling toonde, zelfs niet toen de prijzen hiervoor regelmatig daalden. Later ontstond er eenige verbetering van de vraag, toen de weerberichten van Argentinië wat minder gunstig werden, maar over het algemeen nam men toch nog een afwachtende houding aan. Wel verhoogden de Platahuizen hun prijzen voor latere afloading, zonder dat dit kooplust deed ontstaan.

Andere soorten mais worden regelmatig in matige hoeveelheden afgeladen, maar de totale hoeveelheid onderweg is toch nog gering. Nieuwe zaken komen ook in die andere soorten uiterst moeilijk tot stand. Wat Noord-Amerika betreft bepaald de handel zich tot het afwickelen van bestaande engagementen, daar nieuwe zaken tot de prijzen die in Europa maakbaar zijn, niet mogelijk zijn. Zuid-Afrika blijft sporadisch aan de markt. Sommige soorten van deze mais werden vooral ten onzent wel wat erg laag verhandeld, zoodat er daardoor een wat grotere omzet kon bereikt worden.

Gerst bleef prijshoudend, met gering aanbod, maar eveneens geringe vraag. Op latere afloading bleven er verkoopers tot betrekkelijk-lage prijzen, maar veel belangstelling bestond er niet.

Haver. Meer aanbod en wat afbrokkende prijzen, maar ten slotte toonde dit artikel toch ook weer meer weerstand. Er bleef eenige vraag, vooral voor de beste soorten Oostzeehaver.

Noteringen.							Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.			
Data	Chicago			Buenos Aires			Soorten	9 April 1928	2 April 1928	11 April 1927
	Tarwe Mei	Mais Mei	Haver Mei	Tarwe Mei	Mais Mei	Lijnzaad Mei				
7 Apr.'28	143 $\frac{1}{2}$	98 $\frac{1}{8}$	56 $\frac{3}{4}$	11,50	7,65	15,40	Tarwe (Hardwinter II) ... ¹	15,—	14,25	14,75.
31 Mrt.'28	142 $\frac{3}{4}$	101 $\frac{1}{8}$	57 $\frac{7}{8}$	11,50	7,65	15,40	Rogge (No. 2 Western) ... ¹	14,50	14,50	12,80
7 Apr.'27	134 $\frac{3}{4}$	73 $\frac{1}{2}$	44 $\frac{1}{8}$	11,10	5,80	14,50	Mais (La Plata) ²	240,—	244,—	169,—
7 Apr.'26	157 $\frac{7}{8}$	72 $\frac{1}{4}$	41 $\frac{3}{4}$	13,05	7,20	15,40	Gerst (No. 2 barley) ³	258,—	257,—	235,—
7 Apr.'25	150 $\frac{7}{8}$	104 $\frac{3}{8}$	41 $\frac{1}{8}$	14,90	8,95	21,80	Haver (Canada 3) ¹	14,—	14,15	12,—
20 Juli '14	82	56 $\frac{3}{8}$	36 $\frac{1}{4}$	9,40	5,38	13,70	Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad)... ¹	14,25	14,40	12,50
							Lijnzaad (La Plata) ²	352,—	354,—	348,—

¹) per 100 KG. ²) per 2000 KG. ³) per 1960 KG.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	1/7 April 1928	Sedert 1 Jan. 1928	Overeenk. tijdvak 1927	1/7 April 1928	Sedert 1 Jan. 1928	Overeenk. tijdvak 1927	1928	1927
Tarwe.....	44.631	577.945	488.884	4.444	20.376	22.224	598.321	511.108
Rogge.....	4.893	51.387	66.661	—	—	—	51.387	66.611
Boekweit.....	200	6.959	6.812	—	—	67	6.959	6.879
Mais.....	19.322	316.320	398.325	5.423	64.915	78.327	381.235	476.652
Gerst.....	3.134	101.897	126.955	—	3.240	2.499	105.137	129.454
Haver.....	2.820	56.763	41.944	—	—	1.030	56.763	42.974
Lijnzaad.....	6.130	52.583	64.674	19.553	129.881	57.161	182.464	121.835
Lijnkoek.....	3.883	68.046	53.145	—	652	—	68.698	53.145
Tarwemeel.....	153	36.047	34.399	1.051	14.077	11.647	50.124	46.046
Andere meelsoorten....	193	4.028	5.333	—	—	—	4.028	5.333

SUIKER.

De verschillende suikermarkten bleven de afgelopen week prijshoudend gestemd. Het bericht, dat de Cubaansche President verdere oogstreductie in de toekomst onnoodig oordeelde, doch zich waarschijnlijk slechts bepalen zou tot een maximum cijfer voor den oogst, had niet veel invloed op de markt; een bevestiging van dit bericht kon dan ook nog niet worden verkregen.

Op de termijnmarkt te New York daalden de noteringen in den loop der week eenige punten en was het slot als volgt:

Sp. Centr. 4.52; Mei 2.75; Juli 2.86; Oct. 2.98; Dec. 3.02; Mrt. 2.83.

De verkoop van 50.000 tons Cubasuiker door de Exportvereniging aldaar naar landen buiten de V.S. zou wellicht eenige prijsverhoging hebben ten gevolge gehad indien niet nagenoeg tegelijkertijd Licht's eerste raming van het areaal voor den a.s. Europeeschen bietuitzaai (zie ons vorig Nummer) een ietwat kalmere stemming bewerkstelligd had. In Cuba- en andere koloniale suiker ging weinig om tot ongeveer 2.13/16 $\frac{1}{2}$ c.&fr. New York.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1928	1927	1926
	Tons	Tons	Tons
Cubaansche prod. tot 24/3 ..	3.000.000	3.240.256	3.152.705
Consumptie.....	20.052	27.500	33.000
Weekontv. afscheepavens ..	220.347	227.613	206.897
Totaal sedert 1/1 tot 31/3....	2.086.685	2.188.252	2.327.680
Werkende fabrieken.....	131	172	175
Weekexport.....	137.264	123.892	99.250
Totale export sedert 1/1.....	899.297	963.260	1.220.615
Voorraad afscheepavens ...	1.202.871	1.238.258	1.107.066
Voorraad Binnenland.....	895.607	1.024.504	792.021

In Londen fluctueerden de prijzen op de termijnmarkt eenigszins. Slotnoteringen, die ongeveer $\frac{1}{2}$ d. beneden die van verleden week lagen, waren als volgt: Mei Sh. 16/0 $\frac{1}{2}$; Aug. Sh. 16/3; Dec. Sh. 16/1 $\frac{1}{2}$; Mrt. Sh. 16/3 $\frac{1}{2}$.

Op Java verkochten de V.I.S.P. nog het een en ander uit oogst 1928 (No. 16 en hooger tot f 14.— en Superieure Stroopsuiker tot f 16.— per 100 K.G.). De oogst 1928 wordt voorloopig geschat op ongeveer 2.565.000 tons (1016 K.G.) waarvan op rekening van de V.I.S.P. fabrieken komen 2.327.000 tons (1.491.000 tons Superieur; 745.000 tons bruine suiker en 91.000 tons andere soorten). Voor suiker in de tweede hand daalden de noteringen deze week tusschen f 1/8 en f 3/8 al naar gelang van soort en levering.

Hier te lande fluctueerden prijzen op de termijnmarkt slechts zeer weinig. Het slot was kalm met f 17 $\frac{1}{2}$ voor Mei en Augustus en f 17.5/8 voor December (laatprijs). De omzet bedroeg deze week 4650 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons.
Manchester, d.d. 4 April 1928.

Amerikaansche katoenprijzen hebben zich sedert onze laatste publicatie tusschen engere grenzen bevonden en toonen weinig verandering bij een week geleden. Desondanks was de loco-vraag gedurende de afgelopen week kleiner dan sedert vele weken het geval is geweest. Ontvangsten in de havens bedragen circa 7 $\frac{1}{2}$ miljoen balen, tegen 11 $\frac{1}{2}$ miljoen balen het vorig seizoen en 8 $\frac{1}{2}$ miljoen voor 1925/26. Egyptische katoen liep gedurende de tweede helft van de vorige week iets terug, doch is deze week weer iets hooger. Ontvangsten in Alexandrië zijn ruim 1 $\frac{1}{2}$ miljoen cantars lager dan gedurende het vorig seizoen.

De Amerikaansche garenmarkt toont weinig verbetering. Verkoopers van de meeste soorten twist en weft sluiten slechts enkele postjes af en men schijnt meer geneigd vraagprijzen te betalen. Spinners van enkele dhooty garens rapporteeren een goede vraag, terwijl er ook meer belangstelling bestaat voor getwijnde garens voor hetzelfde doel, doch het prijsidee van koopers en verkoopers loopt nogal uiteen, zoodat orders moeilijk tot stand komen. Amerikaansche bundelgarens in 40er Mule en de fijnere nummers zijn in flinke hoeveelheden voor Indië verkocht, alsook 60er ringbundels en hierin zou nog meer gedaan kunnen zijn, indien men het in verscheidene gevallen over de levering eens had kunnen worden. De Cotton Yarn Association kwam gisteren opnieuw bijeen ten einde de voorgestelde combinatie in de Amerikaansche sectie onder den naam „Lancashire Textile Corporation Ltd.” te bespreken, doch de discussie had voornamelijk een verklarend karakter. Er is ook door de Federation of Master Cotton Spinners en de „Spinners- en Manufacturers Association” besloten de vertegenwoordigers der werknemers uit te noodigen tot een nieuwe conferentie op 16 April ten einde te onderhandelen over een loonsverlaging ten doel hebbende een zoo gunstig mogelijke uitwerking van de 48-urige werkweek te geven. De handel in Egyptische garens is tot stilstand gekomen; men is niet geneigd de jongste prijsstijging in het ruwe materiaal te volgen en er gaat slechts weinig om. Ook roept men thans niet zoo veel meer af tegen de reeds geboekte orders.

De doekmarkt is vast en prijzen kunnen zich goed handhaven. China, speciaal Shanghai, is nog actief en heeft een flinke hoeveelheid fancy-goederen gekocht. De andere Oostersche markten hebben slechts kleine hoeveelheden gekocht en de vraag is niet zoo levendig als den laatsten tijd het geval is geweest. Dit kan of veroorzaakt zijn door de kracht van de Manchestermarkt, die gedurende eenige weken alle pogingen om het tegenwoordig prijsniveau te breken met succes heeft doorstaan, of ten gevolge van de nog steeds voortdurende afzijdige houding van overzeesche koopers, die schijnbaar liever het risico van hoogere prijzen loopen dan te voorzien in de meest dringende behoeften van hunne markten. De markt sluit dus voor de Paaschvacantie met vaste prijzen, hoewel de stemming niet zeer optimistisch is.

Liverpoolnoteringen Oost. koersen 27 Mrt. 3 Apr.
 28 Mrt. 4 Apr. T.T. op Br.-Indië 1/5 1/5 1/5
 F.G.F. Sakellaridis 20,50 20,80 T.T. op Hongkong 2/0 1/8 2/0 1/8
 G.F. No. 1 Oomra 7,85 7,80 T.T. op Shanghai 2/6 2/6

Notering voor Loco-Katoen.
 (Middling Uplands.)

	5 April 1928	30 Maart 1928	23 Maart 1928	6 April 1927	6 April 1926
New York voor Middling ...	19,85 c	19,65 c	19,75 c	14,45 c	19,20 c
New Orleans voor Middling	19,42 c	19,27 c	19,33 c	14,19 c	18,21 c
Liverpool voor Middling ...	10,91 d	10,86 d	10,96 d	7,75 d	10,08 d

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
 (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '27 tot 30 Mrt. '28	Overeenkomstige periode	
		1926/27	1925/26
Ontvangsten Gulf-Havens.	7471	11818	8636
„ Atlant.Havens			
Uitvoer naar Gr. Brittannië	1071	2203	1930
„ „t Vasteland etc.	3962	5245	3736
„ „ Japan.....	820	1415	931

Voorraden.
 (In duizendtallen balen).

	30 Mrt. '28	Overeenkomstig tijdstip	
		1927	1926
Amerik. havens.....	1778	2384	1137
Binnenland	864	983	1677
New York	156	218	39
New Orleans	431	590	360
Liverpool	540	1014	553

KOFFIE.

Het artikel verkeerde in de afgelopen week in hooge mate onder den invloed der feestdagen. De termijnmarkten waren verscheidene dagen gesloten en de loco-markt was, voor zoover niet gesloten, toch stil en ongeanimeerd. In de aanbiedingen van Brazilië kwam zoo goed als geen verandering, doch die van Robusta, op afading van Nederlandsch-Indië, zakten iets in.

Aan de termijnmarkt ten onzent liep de notering voor Mei 1 ct. terug waartegenover die van de andere maanden slechts 1/8 à 1/4 ct. hebben ingeboet.

Volgens uit Brazilië ontvangen telegram zal de limiet der dagelijksche aanvoeren uit het binnenland van Sao Paulo in de haven van Santos gedurende de maand April gehandhaafd blijven op 35.000 balen, welk cijfer reeds voor de maand Maart was vastgesteld. De limiet der dagelijksche aanvoeren te Rio werd van 13.000 balen op 14.800 balen gebracht.

De dezer dagen verschenen Statistiek van de Firma G. Duuring & Zoon te Rotterdam geeft aan, dat in Maart de aanvoer geweest is als volgt:

	1928	1927	1926
	balen	balen	balen
in Europa	1.167.000	1.048.000	1.054.000
„ Ver. Staten v. Amerika	1.056.000	799.000	965.000
Totaal....	2.223.000	1.847.000	2.019.000

De Aanvoeren in Europa en in Amerika te zamen gedurende de eerste drie maanden van het jaar bedroegen 6.382.000 balen tegen 5.311.000 balen in 1927 en 5.442.000 balen in 1926.

De Afleveringen in Maart waren:

	1928	1927	1926
	balen	balen	balen
in Europa	995.000	959.000	876.000
„ Ver. Staten v. Amerika	1.016.000	937.000	1.020.000
Totaal....	2.011.000	1.896.000	1.896.000

De Afleveringen in Europa en in Amerika te zamen gedurende de eerste drie maanden van het jaar waren 5.995.000 balen tegen 5.427.000 balen in 1927 en 5.622.000 balen in 1926.

Vanaf 1 Juli tot 1 April waren de Aanvoeren in Europa en in Amerika te zamen dit seizoen 17.249.000 balen tegen 15.574.000 balen in 1926/27 en 15.662.000 balen in 1925/26, terwijl de Afleveringen bedroegen 16.996.000 balen tegen 15.436.000 balen in 1926/27 en 15.719.000 balen in 1925/26.

De zichtbare voorraad was op 1 April in Europa 1.930.000 balen tegen 1.758.000 balen op 1 Maart. In Amerika bedroeg hij 873.000 balen tegen 833.000 balen op

1 Maart. In Europa en in Amerika tezamen was de zichtbare voorraad dus op 1 dezer 2.803.000 balen tegen 2.591.000 balen op 1 Maart. Hij bedroeg op 1 April 1927 2.359.000 balen en op 1 April 1926 2.344.000 balen.

De zichtbare wereldvoorraad was op 1 April 5.255.000 balen tegen 4.917.000 balen op 1 Maart en 4.558.000 balen verleden jaar (in deze cijfers zijn niet begrepen de voorraden in het binnenland van Sao Paulo, waarvan het cijfer van 1 April nog niet bekend is, doch die op 1 Maart bedroegen 13.211.000 balen en op 1 April 1927 3.888.000 balen).

Uit de hierboven genoemde cijfers blijkt, dat de Afleveringen in elk opzicht gunstig zijn te noemen. In Europa en Amerika te zamen zijn gedurende de afgelopen maand 115.000 balen meer afgeleverd dan in diezelfde maand van het jaar 1927 en van 1926. In Maart 1925 waren de Afleveringen zelfs 439.000 balen kleiner en in Maart 1924 81.000 balen kleiner. Ook de Afleveringen in de eerste drie maanden van het jaar zijn ditmaal belangrijk grooter dan in 1927 en in 1926. Zij zijn zelfs ongeveer 1.376.000 balen grooter dan in 1925 en 321.000 balen grooter dan in 1924. Bij vergelijking van de Afleveringen vanaf 1 Juli tot 1 April, dus over de eerste negen maanden van het oogstjaar, blijkt dat zij in dit seizoen 1.560.000 balen grooter zijn geweest dan in 1926/27 en 1.277.000 balen dan in 1925/26. Vergeleken met 1924/25 bedraagt de vermeerdering zelfs 1.991.000 balen en met 1923/24 940.000 balen.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 101/- à 102/6 per cwt. en van dito Prime ongeveer 103/- à 105/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 69/- à 70/-.

Van Robusta op afading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, April-verscheping,	35 1/2 ct.
Benkoelen „ „ „	37 1/2 „
Mandheling „ „ „	40 „
W.I.B. f.a.q. „ „ „	45 „

alles per 1/2 K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De officieele loco-noteringen bleven onveranderd 63 ct. per 1/2 K.G. voor Superior Santos en 47 ct. voor Robusta.

De noteringen aan de Rotterdamsche termijnmarkt waren aan de ochtend-call als volgt.

	Santos-contract basis Good				Gemengd contract basis Santos Good			
	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.
11 April	51	50	—	—	42 1/8	41 7/8	40 1/4	39 1/2
3 „	51	50	—	—	43 1/8	42 1/8	40 1/2	39 1/8
27 Maart	51	50	—	—	43 1/8	42 1/8	40 1/2	—
20 „	51	50	—	—	43	41 1/2	40 1/4	—

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Mei	Sept.	Dec.	Maart
10 April	\$ 14,25	\$ 13,78	\$ 13,57	\$ 13,30
2 „	„ 14,17	„ 13,78	„ 13,51	„ 13,27
26 Maart	„ 14,88	„ 13,92	„ 13,66	„ —,—
19 „	„ 14,83	„ 13,80	„ 13,48	„ —,—

Rotterdam, 11 April 1928.

Statistiek der firma G. Duuring & Zoon.

Zichtbare voorraad op 1 April in duizenden balen.

	1928	1927	1926	1925	1924
Voorraad in Europa..	1.930	1.594	1.601	1.679	1.380
Stoomend } Brazilië ..	460	524	400	334	520
n. Europa } Oost-Indië.	52	24	40	15	35
	2.442	2.142	2.041	2.028	1.935
Voorraad Ver. Staten	873	765	743	888	652
Stoomend } naar Brazilië ..	536	573	515	228	423
Ver.Staten }					
	3.851	3.480	3.299	3.144	3.010
Voorraad in Rio	253	157	155	197	155
„ „ Santos..	1.028	883	1.311	2.013	778
„ „ Bahia ..	54	19	21	35	21
„ „ Victoria.	69	19	—	—	—
Totaal	*5.255	*4.558	*4.786	*5.389	*3.964
Op 1 Maart	*4.917	*4.621	*4.788	*5.156	*4.266
	1927	1926	1925	1924	1923
Op 1 Juli	*4.720	*4.571	*5.085	*5.071	*5.340

	1 Juli 1924	4.592.000	balen
	1 Mrt. 1925	3.359.000	"
	1 Juli 1925	1.786.000	"
	1 Mrt. 1926	4.214.000	"
* Niet inbegrepen de binnen- voorraden in Sao Paulo..	1 Apr. 1926	3.902.000	"
	1 Juli 1926	2.833.000	"
	1 Mrt. 1927	4.624.000	"
	1 Apr. 1927	3.888.000	"
	1 Juli 1927	3.312.000	"
	1 Mrt. 1928	13.211.000	"

THEE.

In de afgelopen week vond op den 5en dezer een Amsterdamsche thee-veiling plaats, die een aanbod te zien gaf van ruim 23.000 kisten Nederl. Indische thee.

De stemming op deze veiling viel zeer mede — gezien de zwakkere stemming van de Londensche markt in de beide voorafgaande weken — terwijl de prijzen van 1 tot 10 cts. lager waren dan die in vorige veiling.

Er werden per saldo slechts weinig partijen opgehouden, terwijl de gemiddelde veilingprijs zich stelde op 73½ cts. per hKg., een prijs, die ruim 5 cts. lager ligt dan die der veiling van 15 Maart.

Voor de eerstkomende Amsterdamsche veiling van 26 April a.s. wordt een aanbod gemeld van ruim 14.000 kisten Ned. Indische thee, directe aanvoer.

Amsterdam, 10 April 1928.

IJZER.

Sedert ons vorig overzicht is in den toestand van de ijzer- en staalmarkt weinig verandering gekomen. De daling van de prijzen op de continentale staalmarkt is weer tot staan gekomen. Ook gieterij-ijzer, dat de laatste weken zeer vast gestemd was, heeft enkele shillings moeten laten vallen.

Noch van de Fransche, noch van de Duitsche markt is nieuws te melden.

	Notering in de week van		
	26 M./1 A. 1928	2/8 April 1928	4/10 April 1927
Ruwijzer.			
<i>f. o. t. furnace</i>	Sh.	Sh.	Sh.
Cleveland Foundry no. 1	68½	68½	82½
" " " 3	66-	66	80-
" " " 4	65-	65	79-
Hematite East Coast mixed numbers	70	70	84
<i>Wagon départ Longwy (Lotharingen)</i>	Frs.	Frs.	Frs.
Moulage	445,—	445,—	500,—
Semi-phosphoreuse	480,—	480,—	535,—
<i>ab Werk Rheinl.-Westfalen</i>	Mk.	Mk.	Mk.
Giessereiroheisen no. 1	86.50	86.50	88.—
" " " 3	82.—	82.—	86.—
Hämatit	87.50	87.50	93.50
<i>f. o. b. Antwerpen</i>	Sh.	Sh.	Sh.
Gieterij ruwijzer no. 3..	62-63	62½	68-70
Walsproducten.			
<i>f. o. b. Antwerpen (vrijbl.)</i>	Sh.	Sh.	Sh.
Stafijzer	104-105	104-105	96-97
Plaatijzer 5 mM.....	124-125	124-125	120
" 3 "	128-130	128-129½	127½

STEENKOLEN.

In de aan de Paschen voorafgaande weken is achter de schermen duchtig gewerkt aan de totstandkoming van overeenkomsten met betrekking tot het stabiliseeren van prijzen in de Engelsche centra van productie. Zonder twijfel is een kleine versteviging van prijzen er het gevolg van geweest, vooral in Northumberland. Ook in Schotland is iets in de maak, waardoor reeds thans de prijzen voor sommige soorten van kolen naar boven zijn gegaan. Dit heeft geleid tot de anomalie, dat gaskolen worden gekocht in de Tyne voor uitvoer naar Schotland!

Wat Wales betreft, ziet het schema, waarnaar men werken wil, er als volgt uit:

a. een bijdrage van 3d. per ton over de geheele productie voor elke mijn;

b. een vergoeding, 2 shilling per ton niet te boven gaande, op hoeveelheden, die verloren gaan door gebrek aan afzet;

c. het groepeeren van de mijnen, het classificeeren van de kolen en het vaststellen van de minimumprijzen;

d. de oplegging van een boete van 2 shilling per ton voor alle beneden de minimumprijzen verkochte kolen.

Algemeen aanvaard schijnt het schema evenwel nog niet te zijn. De prijzen in Wales hebben in elk geval nog geen wijziging ondergaan.

In Westfalen hebben de belanghebbenden de vraag te beantwoorden: staking of geen staking. Tegen of op den 1sten Mei zal men het wel gewaar worden.

De prijzen zijn als volgt:

Northumberland Ongezeefde .. f	9,25
Durham Ongezeefde	10,10
Cardiff 2/3 Large, 1/3 Smalls ..	11,90
Schotsche Gezeefde	8,75
Yorkshire Gewassen Doubles ..	11,25
Westfaalsche Vefförder	13,15
" Vetstukken	14,40
" Smeenootjes	13,90
" Gasvlamförder ..	13,15
" Gietcokes	16,25
Hollandsche eierbriketten	13.—

alles per ton van 1000 KG., franco station Rotterdam/Amsterdam.

Ongezeefde bunkercolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 9.90.

Markt prijshoudend.

11 April 1928.

METALEN.

Loco-Noteringen te Londen:

Data	Koper Stan- daard	Koper Electro- lytisch	Tin	Lood	Zink
10 Apr. 1928 ..	61.17/6	66.15/-	235.10/-	20.2/6	24.17/6
2 " 1928 ..	62.-/-	66.15/-	241.2/6	20.2/6	25.-/-
26 Mrt. 1928 ..	61.7/6	66.15/-	239.12/6	20.2/6	25.2/6
19 " 1928 ..	61.5/-	66.12/6	234.12/6	19.17/6	25.-/-
11 Apr. 1927 ..	54.15/-	61.10/-	305.2/6	26.15/-	—
20 Juli 1914 ..	61.-/-6	—	145.15/-	19.-/-	21.10/-

VRACHTENMARKT.

De Noord-Amerikaansche graanvrachtenmarkt bleef nagevoeg onveranderd. Van St. John N.B. is een midden April boot bevracht naar Griekenland tegen 18 cents. Van de Golf van Mexico ging niets om, terwijl ook van Montreal geen definitieve orders aan de markt zijn.

Er was een vaste vraag naar tonnage voor suiker van West-Indië voor verschillende data tot Juni. Van Cuba werd bevracht naar de gebruikelijke U.K./Continent-havens per April/Mei/begin Juni tegen 16/6. Een 9500 tonner werd gedaan op basis van 16/1½ met 2 laadhavens en 16/4½ met 3 laadhavens.

De graanvrachtenmarkt van de North Pacific bleef levensloos. Er was slechts één definitieve order aan de markt, n.l. voor een boot van middelmatige grootte per Mei van Vancouver naar U.K./Continent tegen 26/6, doch bevrachtingen kwamen niet tot stand.

De markt van La Plata is sinds het vorige bericht zeer levendig geweest. Er was in hoofdzaak vraag naar April-tonnage en de beschikbare booten voor die positie zijn nu schaarsch geworden. De vrachten zijn minstens 1/- opgelopen; van Rosario naar U.K./Cont. is 24/- betaald met 27 April cancelling en 25/- van Santa Fé. Van Bahia Blanca werd 22/6 bedongen voor April belading.

De chilisalpetervrachtenmarkt was zeer flauw gestemd en wat thuisvrachten betreft is er nog steeds geen vraag naar booten voor volle ladingen. Ook voor ruimte met lijnbooten is de markt kalm. Een „string” is gedaan voor 2000 tons per maand Juli 1928/Maart 1929 naar Havre/Rotterdam range tegen 26/6.

De Oostelijke afdelingen bleven kalm, doch tegen veranderde vrachten. Graanbevrachters van Australië hebben getracht de vracht van West-Australië te verlagen tot 33/9, doch zonder succes, zoodat deze week slechts één bevrachting tot stand kwam, n.l. een 5800 tonner van Zuid-Australië, optie Victoria naar de Middell. Zee/U.K./Cont. per April tegen 36/3. Burmah bleef kalm. Er is slechts één definitieve order aan de markt en wel naar Holland tegen 25/-. Tonnage is schaarsch. Een 7000 tonner werd bevracht naar Holland direct tegen 25/6 per midden April.

Ook de Middellandsche Zee was kalm en het aantal bevrachtingen is gering. Voor erts werd o.m. betaald: Algiers/Rotterdam 4/3, Bizerta/IJmuiden 4/6, Hornillo Bay/Rotterdam 5/-. Fosfaat betaalde Susa/Paimboeuf 5/-.

De uitgaande kolenvrachten van Engeland waren flauw gestemd voor alle bestemmingen. Van Zuid-Wales werd o.m. betaald: Rouaan 4/-, Algiers 7/-, Constantinopel 10/9. Las Palmas 7/9 en van de Oostkust: Hamburg 3/8, Rouaan 3/7, Messina 9/-.

DE TWENTSCHE BANK

Amsterdam - Rotterdam - 's-Gravenhage - Almelo - Dordrecht - Enschede - Hengelo -
Oldenzaal - Utrecht - Zaandam - Zwolle

Maandstaat op 31 Maart 1928

DEBET

Aandeelhouders nog te storten 90 pCt. op aandelen B, waarvoor waarborg gedeponoord	f	913.500,—
Deelneming in de firma B. W. BLIJDENSTEIN & Co., te Londen	"	7.020.000,—
Deelneming in bevriende Bankinstellingen f 9.408.075,01 waarvoor in geld gestort	"	7.083.375,01
waarvoor effecten gedeponoord	f	2.324.700,—
Effecten van Aandeelhouders gedeponoord bij bevriende instellingen	"	3.000.000,—
ten eigen gebruike	"	32.964.300,—
Kassa, Wissels en Coupons	"	38.289.000,—
Nederl. Schatkistbiljetten en promessen	"	40.918.691,20
Saldo's bij Bankiers	"	2.687.648,61
Daggeldleeningen	"	26.539.891,06
Eigen Effecten en Syndicaten	"	100.000,—
Prolongatiën gegeven	"	14.127.859,27
Voorschotten tegen Onderpand of Borgtocht en Saldi Rek.-Crt. Af: loopende Promessen	f	118.015.523,14
	"	5.905.000,—
	"	112.110.523,14
Voorschotten op Consignatiën	"	1.659.136,61
Gebouwen	"	5.928.905,98
Totaal	f	275.900.670,88

CREDIT

Kapitaal	f	36.000.000,—
Reservefonds	"	9.265.825,78
Buitengewone Reserve	"	1.800.000,—
Reserve Credietvereniging	"	2.912.803,24
Aandeelhouders voor gedeponoerde Effecten als waarborg voor 90 pCt. storting op aandelen B	f	913.500,—
in Leen-Depot	"	37.375.500,—
Zieken- en Pensioenfonds	"	38.289.000,—
Deposito's	"	3.189.259,16
Prolongatie-Deposito's	"	59.272.445,75
Saldi Rekeningen-Courant	f	5.895.800,—
" " " voor gelden in het Buitenland ..	"	81.131.212,75
	"	6.445.708,45
Saldo te ontvangen en te leveren fondsen	"	87.576.921,20
De Nederlandsche Bank	"	583.640,39
Daggeldleeningen	"	6.451.526,51
Te betalen Wissels	"	3.100.000,—
Geaccepteerd door derden	"	13.250.773,89
Diverse Rekeningen	"	3.940.598,50
	"	4.372.076,46
Totaal	f	275.900.670,88

In verband met de jongste wijziging onzer statuten zijn op dezen maandstaat de posten, betrekking hebbende op de afdeling „Credietvereniging” gecombineerd met andere overeenkomstige posten, met uitzondering van het „Reservefonds Credietvereniging”, over welks bestemming in de in April a.s. te houden jaarlijksche algemeene vergadering van aandeelhouders eene beslissing zal worden genomen.

Het „Waarborgfonds Credietvereniging” is inmiddels, door restitutie aan de rechthebbenden, komen te vervallen.

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK

AMSTERDAM

'S-GRAVENHAGE

ROTTERDAM

BATAVIA

AMOY, AMPENAN, BANDOENG, BOMBAY, CALCUTTA, CHERIBON, GORONTALO, HONGKONG, KOBE, MAKASSAR, MEDAN, MENADO, PALEMBANG, PEKALONGAN, PROBOLINGGO, SEMARANG, SHANGHAI, SINGAPORE, SOERABAYA, SWATOW, TEGAL, TJILATJAP, TOKIO, WELTEVREDEN, YOKOHAMA.

HOE BELEG IK MIJN GELD ?

DOOR J. GROOTEN

Directeur der Levensv. Mij. N.O.G.
Leeraar M.O. Boekh. en Wiskunde

PRIJS f 2.50

Het boekje munt uit door duidelijkheid, terwijl de vraagstukken waarvoor de belegger zich geplaatst ziet, op heldere wijze worden uiteengezet... Het boekje zal voor velen, die vermogens hebben te beheeren, in verschillende opzichten als voorlichter kunnen strekken.

Nieuwe Rotterd. Courant.

... en geeft daarbij blijk van feitenkennis, gezond verstand en vooral van solide beginselen... het is aangename lectuur en er zijn heel wat wijze lessen in verwerkt.

Financ. Weekblad v. d. Fondsenhandel.

Het behoeft geen betoog dat een zoo ervaren man, als deze directeur, elk onderdeel in bijzonderheden heeft samengesteld, waaruit hij die aan belegging wenscht te doen, groot voordeel kan trekken... Het is een nuttig boek.

Dagelijksche Beursoorant.

Alom verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij
Nijgh & Van Ditmar's Uitg.-Mij., Rotterdam

Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Mij, Rotterdam

Dr. A. O. HOLWERDA, Eenige praktische uitkomsten van de wiskundige theorie der levensverzekeringen. f 2.—.

J. G. DE JONGH, De resultaten van het Nederlandsche levensverzekeringbedrijf over de jaren 1912—1915. f 1.50.

J. G. DE JONGH, Eenige beschouwingen naar aanleiding van de publicaties der levensverzekering-maatschappijen. f 2.—.

A. E. C. VAN SAARLOOS, Balanslezen. Handleiding voor fondsenbezitters, commissarissen van Naamlooze Vennootschappen en studeerenden in de Handelswetenschappen. 2e druk f 2.90

A. E. C. VAN SAARLOOS, Productie-kostenverrekening en wetenschappelijke bedrijfsleiding. Leidraad voor fabrikanten, ingenieurs en accountants. f 3.50.

Mr. J. VAN SCHEVICHAVEN, Korte juridische beschouwingen over het contract en het bedrijf der levensverzekeringen. f 2.—.

Dr. J. VAN SIEGENBEEK VAN HEUKELOM, Beoordeeling der levenskansen in het levensverzekeringsbedrijf. f 2.—.

Mr. G. VISSERING, Het vraagstuk van de geldruimte in Nederland en de goudpolitiek van de Nederl. Bank. f 1.50.

Verkrijgbaar bij den boekhandel

Waarom adverteeren in, en 'n exempl. koopen van

**KELLY'S
DIRECTORY?**

Omdat deze uitgave jaarlijks wordt gekocht en geraadpleegd door tienduizende groote firma's over de geheele wereld, en U, wanneer Uw naam daarin opvallend is gedrukt, voortdurend exportaanvragen zult ontvangen.

Op Uw beurt vindt U er de adressen in van alle handelslichamen, welke in Uw artikel belang stellen, zoodat de gelegenheid om het aantal Uwer relaties uit te breiden, voor het grijpen ligt.

Wanneer U *Exporteur, Importeur, Fabrikant of Groothandelaar* is, moogt U niet nalaten zich ten minste van de uitstekend bekend staande Kelly's Directory op de hoogte te stellen. Vraagt kosteloos prospectus of bezoek van een vertegenwoordiger aan

**NIJGH & VAN DITMAR'S
UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
WIJNHAVEN 113 — ROTTERDAM
TELEFOONNUMMER 7843**

Verschenen:

Tweede, omgewerkte druk van

**Inleiding tot de Studie der
Bedrijfshuishoudkunde**

door J. GROOTEN

Dir. der Levensverzekering-
Mij. N.O.G., Leeraar M.O.
Wiskunde en Boekhouden,
Amsterdam

Ingenaaid Gebonden
f 7.50 f 8.50

**NIJGH & VAN DITMAR'S
UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
ROTTERDAM**